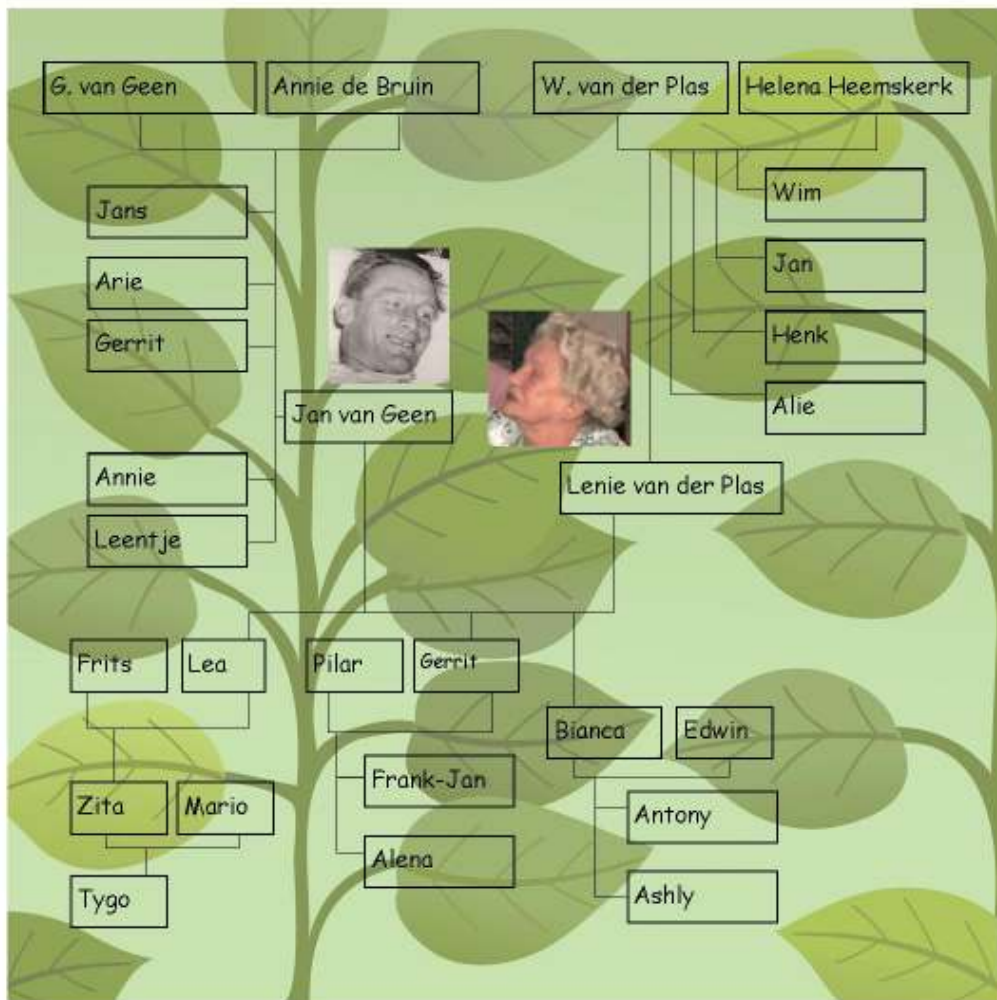

Lenie van Geen

**Mijn leven met
Jan van Geen**

Voorwoord:

Ik werk als vrijwilliger in het project: 'Levensboeken' van vrijwilligersorganisatie HOF te den Haag.

Ik ben met mevrouw van *Geen* in contact gekomen via Sylvia Thijssen, vrijwilligerscoördinatrice van de stichting MOOI, deze stichting is werkzaam in het Laakkwartier in Den Haag, waar mevrouw van *Geen* woont.

Ik denk met plezier terug aan de gesprekken die het materiaal hebben opgeleverd voor het schrijven van dit boek.

Mevrouw van *Geen* is een vlotte vertelster met een verrassend heldere kijk op het leven, dat maakte de gesprekken op zichzelf zeer boeiend.

Ik heb haar als een heel prettige persoonlijkheid ervaren met een goed stel hersenen en een goed ontwikkeld gevoel voor humor.

Ik heb het ook als een bijzondere eer ervaren, om zoveel verhalen uit het persoonlijke leven van deze prachtvrouw en haar man Jan van *Geen* te mogen horen en er dit boek over te schrijven.

Harrie van Pelt.

Den Haag, 10 april 2009.

Inhoud:

.	blz.	Terug naar Nederland.....	24
Stamboom	1	Weer verhuizen	25
Voorwoord	2	Blessures	26
Inhoudsopgave	3	Vertrouwen	29
Mijn jeugd jaren	4	Het geloof	30
De was	5	Mijn ouders en schoonouders	31
Houtjes hakken en kolengeur	6	Mijn huwelijk met Jan van Geen	33
Spelletjes	7	De ziekte van Jan	35
Koken	8	Het overlijden van mijn man	37
Boodschappen, eten en drinken	9	Vrijwilligerswerk	38
De Zondagse kamer	9	Mijn kinderen	39
Thuis slachten	10	Familie	43
Oorlogstijd	11	Familieperikelen	43
Net na de oorlog	12	Armoede in de moderne tijd	44
Een borreltje en een rokertje.....	14	Klagen is geen nood	44
Verkering	14	Mijn dagelijks leven	46
In 1949 getrouwd	15	Bespiegelingen	48
De Franse tijd	16	Computers en dingetjes	48
Rogier en Claude	18	Respect	50
Toon Bauman en Ger Vreeken	18	Handschoentjes	50
Voetbalschoenen	20	Watersnood wedstrijd	50
Zwarte Madani	20		
Heimwee	20	Scheveningen Holland Sport	52
Het eerste kind	21		
Mijn moeder en schoonmoeder in Frankrijk.....	22	ADS	54

Mijn jeugd jaren

Ik ben geboren in 1929, er was toen een hele strenge winter.

De winter van 1929 leverde de op twee na ergste koudegolf: van 11-20 februari was de temperatuur in De Bilt gemiddeld -9,7 graden. Een week lang vroom het hier elke dag zeer streng, meer dan 15 graden onder nul.

In Winterswijk werd op 14 februari van dat jaar -21,5 graden gemeten.

Mijn vader vertelde later dat hij in die winter met een paard en wagen over de Troelstrakade reed en dat het kanaal waarlangs de Troelstrakade ligt helemaal dichtgevroren was. Zo vreselijk koud was het toen.

De straat waar ik ben geboren is de Stastokstraat of wellicht in een andere straat, dat weet ik niet precies. Er is niemand meer die weet waar ik precies geboren ben, want ik ben nog maar de enige die in leven is van mijn familie. Vorig jaar is mijn broer overleden op 88 jarige leeftijd, hij was de laatste die nog in leven was. Het was namelijk zo dat mijn moeder toentertijd erg van verhuizen hield, dan kon ze weer een kamertje behangen hahaha. Mijn vader kon er de humor wel van inzien en soms vroeg mijn vader s'morgens voor hij naar z'n werk ging: "Leen, waar slaap ik vannacht?", en dan zei mijn moeder: "nee, nee, voorlopig wonen we nog hier hoor!". Vroeger had je om te verhuizen gewoon een handkarretje nodig en je was verhuisd, dus dat was het probleem niet. Je had weer één of twee weekjes vrij wonen, zo ging dat vroeger gewoon. Als ze het dan vertelde dat we weer gingen verhuizen dachten we wel eens: "nou ja, moet dat dan znodig?" maar ja, het was nu eenmaal haar eigenaardigheid en daar deden we verder niet moeilijk over..

Gelukkig bleven we ondanks de verhuizingen steeds in spoorwijk wonen. In die tijd was ik nog vreselijk klein, Mijn moeder en vader hebben ook nog een groentezaak gehad in de Witte de Withstraat, die zaak was eigendom van een broer van mijn vader, mijn oom dus.

Hij had naast die groentezaak in de Witte de Withstraat ook nog een zaak op de Paul Krugerlaan, ene Jan Heemskerk was dat. En die vroeg mijn ouders om in die zaak in de Witte de Withstraat te gaan staan. Maar dat ging niet, mijn moeder was altijd ziek of onderweg, nee die was daar niet zo geschikt voor. Daar in de Witte de Withstraat hebben we toen twee jaar gewoond, achter de winkel. Ik moet toen een jaar of 6 geweest zijn en ik kan me nog herinneren dat ik daar samen met mijn zus naar school ging op de koningin Emmakade.

Dat was een heel groot gebouw op een hoek. Op een andere hoek had je een gebouw en daarin hadden we zondagschool of catechisatie of zoiets en daar had je zaterdagmiddags wat te doen. Omdat mijn moeder altijd in die winkel stond zei ze: ga daar maar naartoe.

In ieder geval hebben we daar twee jaar gewoond en toen zijn we weer verhuisd naar spoorwijk. Toen was ik een jaar of 8.

We hebben in de Dousenbergstraat gewoond, de Van Zeggelenlaan, de Douwes Dekkerstraat en vandaar weer naar de Lidewijdestraat, daar had mijn moeder een heel huisje.

In de Douwes Dekkerstraat hadden we ook een heel huisje hoor, maar dat was niet zo geschikt. Vanuit de Lidewijdestraat zijn we uiteindelijk allemaal uitgetrouwd, zoals de vogeltjes uitvliegen vanuit hun nest. Daar hebben we ook de oorlogstijd meegemaakt. Ik de tijd dat ik zelf getrouwd was ben ik maar twee keer verhuisd, ik was blij dat ik een huisje had! Op dat gebied ben ik heel anders dan mijn moeder.

De was

Mijn moeder deed de was altijd met een wasplank en een borstel. Ze had ook zo'n bok, waar de wringer op gemonteerd zat. Als je een wringer had was je al een hele piet

Lidewijdestraat 9

Later in de Lidewijdestraat kreeg ze een wasmachine die je met de hand moest bedienen. Er zat een houten hendel aan waarmee je een soort roeibeweging moest maken. Wij noemden dat altijd: 100 slagen voor een cent.

Voordat we naar school gingen vroeg mijn moeder dan aan ons om even 100 slagen te maken, dan kregen we daar een cent voor.

Na de oorlog huurde mijn moeder een Hoovertje, dat was een wasmachine met een elektrisch motortje, dat was een hele verbetering. Mijn vader haalde op de maandagochtend bij de waterstoker twee emmers kokend water voor twee en een halve cent.

Dan werd eerst de witte was gedaan en later werd in hetzelfde water de bonte was gedraaid. We hadden die moderne wasmiddelen nog niet, we maakten het sop met brokken Sunlight zeep, die we in het water snipperden. In die tijd waren we met 7 mensen in het gezin maar mijn moeder deed maar een keer per week de was. Tegenwoordig zijn er gemiddeld vier personen in een gezin en er wordt iedere dag gewassen! De mensen gooien hun spullen veel eerder in de wasmand. Je kunt je voorstellen dat ik dat een beetje overdreven vind, ondanks het feit

dat het wassen en drogen tegenwoordig heel gemakkelijk is met al die moderne apparatuur. Eens in de week gingen we in bad, dat was een grote teil met warm water. Onze haren werden niet gewassen met shampoo, maar met groene zeep, ik schreeuwde het altijd uit zodat je het in heel de Lidewijdestraat kon horen want dat spul bijt in je ogen als ik weet niet wat.

Shampoo had je toen nog niet dus je wist niet beter.

Houtjeshakken en kolengeur

Als je vroeger in de winter op straat liep rook je vaak de geur van de brandstoffen die in de kachels werden gestookt. De typische geur van brandend hout en kolen bleef soms in de woonwijken hangen als de wind verkeerd stond. De as die overbleef na het verbranden van de kolen, werd vaak uitgestrooid op gladde plekken op de stoep als het gevroren had. Dat maakte de stoep weer stroef zodat de mensen niet zouden vallen. Iedereen hield zijn eigen stoepje schoon en sneeuwvrij, dat was normaal in die tijd.

Iedereen had een kolenhok. Meestal was dat een gemetselde bak waar een sleuf onderin zat waar je de kolen uit kon scheppen.

Het was iedere ochtend weer een rotklusje om de kachel aan te maken.

Mijn moeder deed dan kranten onderin en daar bovenop kwamen dan de droge gehakte houtjes te liggen voordat de brand erin ging. Daar bovenop kwamen dan de kolen te liggen. Mijn moeder gebruikte altijd cokes. Ik vond het altijd een lekkere warmte, je kon zo lekker je benen warmen bij de kachel.

Ik moest later echt wennen aan de centrale verwarming, je kan niet meer lekker bij de kachel gaan zitten.

de kolenboer

Met het verdwijnen van de kolenkachels zijn ook de kolenboeren verdwenen.

Mijn vader heeft vroeger ook als kolenboer gewerkt. In de ochtend loste hij de kolenschepen die in de Laakhaven aangelegd waren en in de middag bezorgde hij de kolen bij de mensen thuis, dat werd met paard en wagen gedaan.

Hij droeg een manchester pak met leren schouderstukken waar de zakken kolen op gedragen werden. Een manchester pak voorkwam dat je huid inbrandde door het kolenstof. Bij cokes had je daar niet zoveel last van, dat was ook niet zo zwaar. Cokes zijn wat lichter van structuur, eierkolen waren samengeperst en daardoor veel zwaarder. Vaak werd er ook een omgevouwen zak op het hoofd gedragen voor bescherming tegen het kolenstof.

Soms moesten ze twee of driehoog met zo'n zak op de schouder, het was erg zwaar werk.

De mensen hadden vroeger thuis nog geen douche en als mijn vader in de middag thuiskwam had mijn moeder al water opgewarmd zodat hij zich in een teiltje kon wassen.

Mijn vader had zijn kolengoed en zijn vrijetijdsgoed om het zo maar te zeggen. Mijn moeder had er geen zin in om elke dag de lakens te wassen en daarom moest mijn vader altijd zijn werkgoed uittrekken als hij vrij was, ook zijn ondergoed. Die kolenwerkers zagen er altijd smerig uit en vooral eierkolen waren boosdoeners.

Het stof van de eierkolen brandt in op je huid, mijn vader had er altijd hele rode ogen van. In de oorlog heeft mijn broer ook nog een tijdje bij dit bedrijf gewerkt, mijn vader had dat voor hem geregeld. Maar omdat mijn broer geen manchester kleding had, had hij s'avonds enorm veel last van zijn schouder, de stof van de eierkolen was dan helemaal in de huid ingebrand

Zijn huid was dan helemaal rood, ik maakte er grapjes over en noemde het een apenkont, die kleur had het.

Mijn broer kon er de grap niet zo van inzien, het was vreselijk pijnlijk.

Ik weet niet meer wat mijn moeder er opsmeerde maar het spul moet wel enige verlichting gegeven hebben.

Mijn vader was zelf ook aan de zware kant, zijn gewicht lag rond de 120 kilo!

In de oorlog was dat natuurlijk wat minder, maar het kwam regelmatig voor dat mijn vader zich doorgelopen had, dat wil zeggen dat door het schuren zijn benen openlagen.

Ik zag mijn vader dan wijdbeens lopen, wat voor een jonge meid als ik nogal lachwekkend was. Op die leeftijd lach je overal om, dat is niet abnormaal.

In zulke gevallen pakte hij dan een lap waar hij vaseline opsmeerde. Die lap stopte hij dan op de pijnlijke plekken wat de boel een beetje moest verzachten.

Mijn broer Jan deed het met uierzalf, om dezelfde redenen.

Mijn vader is er op een gegeven moment mee gestopt, het werk in de kolenhandel werd hem te zwaar. Zijn laatste werkgever was Duiker op de Rijswijkseweg, hij was daar nachtportier.

Spelletjes

Echte hobbies heb ik nooit gehad, vooral in die oorlogsjaren had je niks.

In de oorlog werden de beddenspreien uitgehaald en daar werd kleding van gemaakt. Ondergoed, sokken en meer van die dingen. Mijn moeder leerde ons op die manier breien, iets wat ik altijd ben blijven doen. Voor mijn huwelijk heb ik bijvoorbeeld samen met mijn moeder nog een beddensprei gehaakt.

We moesten 110 rondjes maken in een haakpatroon. Later werden al die rondjes aan elkaar gezet. Elke avond werden er per persoon 3 van die rondjes gemaakt dus je kunt uitrekenen hoelang we er over gedaan hebben.

Mijn moeder breidde altijd sokken voor mijn broers, die wilden niet anders want die sokken waren zo lekker warm en ze zaten zo lekker. Ze gebruikte meestal shetlandwol, dat is speciale sokkenwol, daar had ze meestal een voorraadje van. In de oorlog had ze dat niet natuurlijk, dat spreekt vanzelf.

Als kind was ik liever bezig met jongensdingen dan met meisjesdingen. Spelen met poppen was er voor mij niet bij. Slootjesspringen en bomen klimmen lagen meer in mijn aard. Voor de rest was het hoepelen, knikkeren, verstopperkje en met een tol spelen. Met zo'n zweepje die tol meppen.

Ik speelde ook meer met jongens dan met meisjes.

Ik heb ook een keer met mijn hoofd in de kroos gelegen, dat kwam omdat ik aan de slootkant van die kikkervisjes in het water zag kringelen en die wou ik natuurlijk pakken. Dat ik daardoor voorover in het water kukelde had ik op dat moment niet kunnen voorzien, ik was betoverd door die beestjes. En dan maar weer naar moeders toe hé.

We waren met vijf kinderen thuis waarvan ik de jongste was. Je begrijpt dat ik lang kind heb mogen zijn, ik heb dan ook een hele fijne jeugd gehad.

Ik had net zo'n blond koppie als mijn oudste dochter toen ze nog jong was.

Koken

Tot in het begin van de vijftiger jaren werd er gekookt op de keukenkachel of op lichtgas, ook wel stadsgas genoemd. Het kwam vroeger thuis uit de (stads)gaskraan, maar had als nadeel dat het giftig koolmonoxide bevatte. Nadat in 1959 bij Slochteren een groot aardgasveld werd ontdekt, werd in Nederland en België sinds de jaren zestig overgeschakeld op aardgas, dat geen koolmonoxide bevat en dus niet giftig is. Veel gasfabrieken werden daarna gesloopt waarbij meestal een zwaar vervuild terrein overbleef.

De stadsgaskraan werkte op gasmuntjes, ongeveer zoals nu een parkeermeter. Je kon van tevoren je gasmeter bijvullen zodat je altijd zeker was dat je gas had. Je merkte het als er een nieuw muntje in moest want dan werd de gasdruk lager. De gasmuntjes kocht je gewoon in de winkel bij je boodschappen. Mijn moeder kocht iedere week bij haar boodschappen een paar van die muntjes, ze wist precies wat ze nodig had.

Ik geloof dat die muntjes een dubbeltje kostten of iets dergelijks, ik weet het niet meer precies. Ik heb er nog steeds eentje bewaard. Zo had je altijd je gas al betaald voor je er gebruik van maakte. Eens in de zoveel tijd kwam er een ambtenaar van het gasbedrijf de muntjes uit de meter halen en dat was het. In het huis in de Lidewijdestraat waar wij woonden zat die meter helemaal bovenin zodat mijn moeder altijd een trapje nodig had om er een nieuw muntje in

te doen. In de huisjes van de gemeente hadden ze de meter gewoon in de kamer. Dan was er een kastje omheen gebouwd met een deurtje erin, waardoor het makkelijk was om er een muntje in te stoppen.

Boodschappen, eten en drinken

Tegenwoordig is alles voorverpakt, maar vroeger kon je alles nog los kopen. Mijn moeder deed de boodschappen voor een week tegelijk, maar mijn schoonmoeder deed dat niet. Zij kocht haar boodschappen per dag! Dan kocht ze bijvoorbeeld een ons suiker, een beetje thee, een half ons kool, dat kostte dan een dubbeltje.

Het was ook gebruikelijk dat mensen 'op de pof' kochten.

Erg handig als je het druk had of als je even geen geld had, dan werden de kinderen naar de winkel gestuurd en dan werd er gezegd: laat maar even opschrijven. Eens in de zoveel tijd werd het openstaand bedrag dan betaald.

De Zondagse kamer

Vroeger thuis hadden mijn ouders een zogenaamde Zondagse kamer.

Daar maakten we alleen op de zon en feestdagen gebruik van. Mijn vader rookte daar dan zijn zondagse sigaar. Ik weet nog goed dat daar twee luxe stoelen stonden bij het raam, daartussenin stond een tafeltje met een grote bloempot met een clivia.

Die bloempot stond in een koperen pot, die elke week werd gepoetst totdat hij glom als een spiegel. Als ik mijn vader dan met die sigaar zag en ik de geur rook dan dacht ik wel eens: "het is echt zondag vandaag".

Het is nu nog steeds zo dat als ik een sigaar ruik, dan heb ik gelijk weer dat beeld van toen, op die zondagen in die zondagse kamer.

Voor zijn eten nam mijn vader ook meestal een borreltje met suiker.

Dan zat hij zo lekker te roeren met een van die kleine ouderwetse kleine lepeltjes, ik heb ze nog steeds bewaard.

Een citroentje met suiker, jenever met suiker, dat was gebruikelijk in die tijd.

Hij liet ons ook wel eens stiekem proeven van de suiker onder uit dat glaasje.

Mijn moeder vond dat helemaal niet leuk! "Schei uit Willem," zei ze dan met een licht verwijt in haar stem.

"Maak je niet zo druk, daar slapen ze lekker van", zei mijn vader dan.

Ik was echt de jongste thuis, het scheelde 12 jaar met de anderen en mede daardoor was ik het lievelingetje van mijn vader. Als mijn moeder iets voor elkaar probeerde te krijgen dan zei mijn moeder altijd: 'ga jij eens naar je vader, want jij krijgt alles van hem gedaan, maar ik niet', en dat was ook zo.

Mijn vader had een heel speciaal gevoel voor humor. Hij maakte graag grapjes met de taal en de uitspraak. Als ik bijvoorbeeld naar de bibliotheek ging en vroeg

of ik nog wat te lezen voor mijn vader moest meebrengen dan zei hij bijvoorbeeld: 'breng maar een kobbojboek (cowboyboek) voor me mee'. Mijn moeder was gek op plantjes en dergelijke, en als mijn vader naar de markt ging vroeg hij dan bijvoorbeeld: 'zal ik nog een ster van bettelhem voor je meenemen?'.

In die tijd had je een plantje met de naam: ster van Bethlehem, wat erg populair was. Je wist ook dat je van hem zulke grapjes kon verwachten, dat is altijd zo gebleven.

Mijn vader had ook altijd een paar maatjes, want een hele fles jenever was te veel van het goede. Die maatjes moest ik dan gaan halen op de van Zeggelenlaan, bij een zaak met de naam: 'de druiventros'.

Toen mijn broers ouder werden en wel eens last hadden van kiespijn namen ze wel eens een slokje uit vaders fles om de pijn te bestrijden.

Mijn vader had het heus wel in de gaten en op een gegeven moment is hij zelfs potloodstreepjes gaan zetten op het etiket, om zo vast te kunnen stellen dat er van zijn jenever gesnoept was.

Dan sprak hij de jongens erop aan: "heb je weer van mijn jenever gedronken?" "Ja vader, ik had zo'n last van kiespijn, ik hield het niet meer uit."

Men ging vroeger ook niet zo vaak naar de tandarts, ik weet nog goed dat mijn schoonmoeder al 80 jaar was voordat ze een kunstgebitje kreeg.

De tandheelkunde was in die tijd meestal beperkt tot het trekken van tanden, pas veel later is men veel meer aandacht gaan geven aan een gezond gebit voor iedereen.

Thuis slachten

Thuis slachten was vroeger heel gewoon. Mijn vader had altijd konijnen en die werden met de kerst allemaal geslacht. Dan hingen er een stuk of twintig op een rijtje en dan kwamen de mensen allemaal hun konijn halen bij vader Plas. De mensen bestelden altijd hun konijn bij mijn vader, want mijn vader had altijd de lekkerste konijnen. Gras snijden deed hij zelf, toentertijd was hij al nachtportier bij Duiker op de Rijswijkseweg.

In de nacht werkte hij, en in de morgen sliep hij.

In de middag ging hij dan op zijn gemakje onderweg en sneed hij het voer voor de konijnen. Dan sneed hij paardensla en hij zorgde ook voor stro en dergelijke. Ook maakte hij regelmatig de hokken schoon, mijn moeder vond dat het nogal stonk. Hij had altijd een zak bij zich en zijn vaste gezegde was: "waait er niks in, dan waait er niks uit".

Mijn vader had een grote ram, 'dikke bram' noemden wij hem.

Mijn moeder zei wel eens: Dikke bram moet er weer op hoor, dan moesten er weer nieuwe konijntjes gemaakt worden natuurlijk. Dat merk je aan die beesten,

dan worden ze onrustig. Dan sloeg hij met die achterpoten met flinke klappen op de bodem van zijn kooi en dan wist je dat het zover was.

Het waren grote konijnen, Vlaamse reuzen en die met die hangoren, daar zat het meeste vlees aan.

De meeste mensen gooide de kop, de lever en de niertjes weg, maar mijn moeder deed dat niet, ze gebruikte die voor het maken van konijnensoep.

Wij hadden altijd heerlijke soep! Dat is echt lekker hoor!

Later, toen mijn moeder overleden was maakte ik die soep en dan zeiden mijn broers: 'lekker hoor, moeders soep'. Ik had de kunst van het maken van soep goed geleerd. Mijn eigen man zei altijd na het eten dat hij lekker gegeten had, en mijn zoon zei dat ook altijd. Ik vond dat altijd heel fijn om te horen.

Oorlogstijd

Ik was 11 jaar toen de oorlog uitbrak en 16 jaar toen het afgelopen was. Kort daarna heb ik mijn man leren kennen, je kunt zeggen dat ik er vroeg bij was, ik was 20 jaar toen ik trouwde.

Ook hier in Holland was het heel erg wennen aan de nieuwe regels die ingevoerd waren door de Duitse bezetters.

Nu denk ik bijvoorbeeld aan het feit dat we moesten verduisteren, door de ramen en deuren mocht geen licht naar buiten komen en de mensen mochten s'avonds niet meer op straat. We waren gedwongen om thuis te blijven en deden spelletjes om de tijd door te komen. Wij deden vaak kaartspelletjes, vooral 'een en dertigen' was bij ons thuis favoriet en ook 'jokeren'.

Je kon s'avonds niet weg, je had ook geen licht dus er waren weinig andere dingen die je kon doen. Je had een waxinelichtje of een petroleumlamp waar je nog een beetje licht van had.

Als je naar bed ging kon je niet nog even lekker wat gaan liggen lezen of naar de radio luisteren. We gingen ook vroeg naar bed.

Iedereen had zijn radio moeten inleveren bij de Duitsers, degenen die toch nog een radio hadden werden zwaar gestraft, zo was dat toen.

Die oorlogstijd was natuurlijk een hele rare tijd, alles stond op zijn kop.

Ik heb het allemaal bewust meegemaakt en ik kan zeggen dat ik er veel van geleerd heb. Ik heb in die tijd geleerd om verdraagzaam te zijn voor de mensen en ook veel behulpzamer te zijn onder elkaar. We deelden veel makkelijker onder elkaar, als je eens wat had en de ander niet, dan deelde je dat. Ik geloof wel dat mensen meer naar elkaar toe trekken als ze het slechter hebben, dat ze elkaar meer helpen als het werkelijk hoge nood is.

Ik ben snel een stuk zelfstandiger geworden in die tijd, je moet bedenken dat mijn vader en moeder vaak op pad waren om wat te eten te bemachtigen, soms tot diep in het land. Mijn broers waren er niet dus je moest het zelf maar zien

te rooien. Gelukkig woonden mijn schoonzusjes bij ons in huis die pasten dan op ons. Mijn ene schoonzusje was haar huis kwijtgeraakt tijdens het bombardement in Bezuidenhout, en mijn andere schoonzus was bij ons komen wonen omdat haar man, mijn broer, in Duitsland zat. Het laatste jaar hoefden we ook niet meer naar school, de school was gesloten. Nou, daar zat je dan, je wist niet wat je met je tijd moest doen. In die tijd kwamen regelmatig de V1 raketten over, afgeschoten vanuit de Naald in Rijswijk waar de Duitse soldaten gelegerd waren. Dat was een vreselijk angstig geluid, we waren doodsbang dat ze naar beneden kwamen, ze kwamen vlak over.

Het is ook een keer gebeurd dat zo'n ding kort na de lancering ontplofte met een vreselijke dreun, zodat de ruiten kapotsprongen. Nou, daar zat je dan, je ouders waren weer op pad, de ramen waren kapot en er was verder niks te koop om dat te repareren. Dus de raampjes werden uit de schuur gehaald om te gebruiken. We moesten erg creatief zijn om te overleven en daar deden we niet zo moeilijk over. Ik had het er laatst nog met mijn kleinkinderen over, we hadden een gesprek over de gewoonte om met kerst en feestdagen konijn of kalkoen te eten. Toen heb ik hun verteld dat wij in de oorlog wel eens kat hadden gegeten. Ik weet het nog goed, het was op een zaterdagmiddag en mijn schoonzusje was bezig om balletjes gehakt te maken voor zondag.

Ze had een papiertje over waar het gehakt in had gezeten.

Toen zag ik een mooie zwarte kat bij ons in de tuin lopen. We hebben toen dat papiertje vlakbij de deur neergelegd om de kat te lokken. Dat beest had natuurlijk ook honger en toen die kat bij dat papiertje kwam hebben we hem gegrepen. We hebben hem zelf doodgeslagen en netjes geslacht. Mijn broer was slager en mijn schoonzusje en ik hadden vaak gezien hoe mijn broer een konijntje slachtte dus we wisten hoe we het moesten doen en we hadden er verder ook niks op tegen.

Wij woonden toen in de Lidewijdestraat en je zag zo de mensen vanaf de Schimmelweg komen lopen. Toen op die Zondag de pan met vlees kwam op tafel kwam, zagen we ineens mijn tante en mijn oom eraan komen terwijl wij zaten te eten! Mijn schoonzus heeft toen snel die pan met vlees gepakt en weggestopt. Nu zou je zeggen: 'meid eet lekker mee', maar toen in die oorlog was alles anders. Vreselijk toch, dat je door die rotoorlog zo met elkaar omging. Mijn kleinkinderen moesten smakelijk lachen om het verhaal.

Net na de oorlog

Ik kan me nog herinneren dat ik voor mijn moeder extra eten ging halen bij het IKB of zoiets, dat was een instelling in de Busken Huetstraat die een soort gaarkeuken hadden voor mensen die het echt nodig hadden. Daar was ook die school waar ik ook nog opgezeten had en daar ging ik dan s'middags heen met mijn pannetje voor mijn moeder. Zo heb ik mijn man leren kennen, die woonde in

de Beetsstraat en die stond daar s'middags voor de deur. Iedere keer dat ik hem daar voor die deur zag had hij aandacht voor mij en maakte dan een praatje met me, hé blondje dit en dat... ach, je weet hoe dat gaat. Ik ben altijd opvallend blond geweest.

Hij was net van Duitsland terug, zoals de meeste jonge mannen moest hij in de oorlog verplicht in Duitsland werken en hij was 22 jaar toen hij terugkwam. Hij moest daarheen voor de Arbeitseinsatz, je had niks te vertellen. De mensen die daar moesten werken hadden het slecht maar ik heb er Jan zelf nooit veel over horen vertellen.

Jan zag dat ze broodbakkers zochten, en hoewel hij helemaal geen ervaring had, heeft hij zich opgegeven als broodbakker en op deze manier is hij niet veel tekort gekomen in die tijd. Als je zelf brood bakte, dan leed je geen honger, zo was de gedachte. Het ging om lijfsbehoud.

Toen later die zware bombardementen in Duitsland plaatsvonden en het einde van de oorlog eraan kwam, is Jan te voet vertrokken richting Nederland. Hij heeft toen een enorme afstand gelopen en kwam uiteindelijk in Limburg terecht. Toen hij thuiskwam had hij enkel zijn broek en zijn shirt aan, voor de rest had hij helemaal niks meer, alles was hij kwijt.

Mijn eigen broer heeft twee jaar in krijgsgevangenschap gezeten.

Hij is in de oorlog nog getrouwd, maar daarna heeft hij die twee jaar gevangen gezeten ergens in de buurt van de Tsjechische grens. Die jongen heeft een hoop meegemaakt, dat kun je met geen pen beschrijven. En nu praat ik alleen nog maar over de dingen die hij ons heeft verteld. Als je dan nog bedenkt dat er gruwelijke dingen waren waarover hij ons nooit iets heeft verteld, dan kun je bedenken dat zulke ervaringen voor hele diepe littekens hebben gezorgd. Dat gaat nooit weg. En nu hebben we het niet eens over wat bijvoorbeeld de Jodenmensen hebben meegemaakt.

Er zit echt nog wel een hoop haat en nijd onder de mensen hoor, vooral onder oudere mensen. Mensen kunnen hun verhaal vaak ook niet kwijt bij hun kinderen, want dan wordt er gezegd: 'Mam of Pap, zit niet zo te zeuren, dat is geweest'. Dat is eigenlijk precies hetzelfde als met de mensen hier in Nederland die de oorlog hebben meegemaakt. Er blijft een zekere haat bestaan tegen de Duitsers, ook al kunnen de gewone Duitsers daar niks aan doen.

Voorals bij mensen die kinderen verloren hebben in de oorlog blijft dat een trauma. "Het blijven toch moffen", hoor je dan vaak zeggen.

Maar mijn kinderen spreken toch weer heel anders over Duitse mensen.

Die hebben dat niet meegemaakt, dus die kunnen daar ook niet over oordelen.

Je oordeelt als mens immers altijd vanuit datgene wat je hebt meegemaakt! Dat is logisch en heel natuurlijk.

Ik heb een poosje geleden de nieuwe president van Amerika op de TV gezien toen hij de eed aflegde. Ik hoop van harte dat hij al zijn plannen kan uitvoeren, maar eerlijk gezegd geloof ik niet dat hij dat allemaal voor elkaar krijgt. Die man wil graag, daar gaat het niet over. Maar als je bedenkt dat 40 jaar geleden de zwarte kinderen in Amerika nog te voet naar school moesten, ze mochten nog niet met de bus mee waar de blanke kinderen in zaten. Die mensen zijn nog niet vergeten dat ze door de blanke kinderen vanuit de bus uitgejouwd en in het gezicht gespuugd werden. Dat ziet men niet en dat hoort men ook niet, maar op de achtergrond speelt dat wel een rol.

Een borreltje en een rokertje

Vroeger op verjaardagen en feestjes stond er altijd een glaasje op tafel met verschillende soorten sigaretjes, dat was heel normaal in die tijd, dat deed iedereen.

Als je dan op een feestje binnenkwam was het altijd blauw van de rook. Iedereen rookte. Juist degenen die het meeste gerookt hebben zeggen nu: "gatver, wat vies, oh wat stinkt dat, ik snap niet waarom mensen blijven roken".

Van de andere kant is het nu zo dat veel mensen niet meer uitgaan omdat er niet meer gerookt mag worden. Het is heel ongezellig om naar buiten te moeten om daar je sigaretje te roken. Ook als je met een gezelschap in een restaurant bent om wat te eten zie je dat de rokers regelmatig even de gedekte tafel verlaten om buiten een sigaretje te roken. Voor de mensen die niet roken is dat natuurlijk ook erg ongezellig. Mijn man Jan was ook een stevige roker. Zelfs toen hij in coma lag, lag hij bij wijze van spreken nog een sjekkie te draaien. De artsen hadden hem afgeraden om te blijven roken, maar hij ging gewoon door. Ik heb zelf ook gerookt hoor, maar toen mijn man een jaar dood was zat ik op een gegeven moment s'nachts een sigaretje te roken met een glas melk erbij. Ik besepte toen plotseling dat het toch wel erg vreemd was om te roken en ik vroeg mezelf af waar ik mee bezig was. Ik werd me ervan bewust dat het beter was om er mee te stoppen en dat heb ik toen gedaan.

Ik was op dat moment niet lekker en dat werkte er aan mee dat de sigaretten niet smaakten. Op deze manier ben ik er helemaal vanaf gekomen.

Verkering

Je had in die tijd net na de oorlog veel van die straatfeesten vanwege de bevrijding.

Jan kwam me s'avonds altijd halen om naar die feesten te gaan om te dansen, Hij kwam me dan netjes halen aan de deur en vroeg dan aan mijn moeder of Lenie mee mocht en mijn moeder zei dan: ja, maar ze is nog zo jong, ze is pas 16 jaar! Hij zei: nou, ouder wordt ze toch well!

Mijn moeder zei dan: Als je haar maar netjes om elf uur weer thuisbrengt is het wel oké. Ik had helemaal nog geen zin in verkering maar ik vond het wel leuk dat hij naar me keek!

Later is het er uiteindelijk toch van gekomen dat ik echte verkering met hem heb gekregen.

Toen ik hem heb leren kennen had hij een gipsbeen, hij had voor de eerste keer gevoetbald en had zijn been gebroken. Maar s'avonds gingen we toch dansen, ondanks het gipsbeen!

Maar ja, iedere keer als we aan het dansen waren brak dat gips weer, dus toen moest hij weer naar het ziekenhuis toe om het weer opnieuw in het gips te laten zetten tot hij op een gegeven moment zijn broek niet meer aan of uittrekken, die kon hij niet meer over dat gips heen krijgen want dat was inmiddels een hele grote klomp gips geworden.

De verpleegsters hadden er ook een beetje genoeg van en zeiden tegen hem dat ze het wel prettig zouden vinden als Mijnheer van geen er eens een keertje mee op zou houden met dat onvoorzichtige gedoe. Ze vonden het een beetje te gek worden. Na 6 weken mocht het er gelukkig van af. Ja, ik heb heel veel meegemaakt met hem. Hij heeft 4 keer zijn been gebroken met dat voetballen. Het is niet zo dat het zelf zo'n harde voetballer was of zo, hij was midvoor en dan kreeg ook altijd de schoppen, ik weet niet! Het gekke is dat je zelfs in een vol stadion het bot hoort breken. Hoe dan ook, als hij weer hersteld was gin hij weer voetballen en dan gingen we weer naar het stadion, heel gezellig was dat altijd, ik ging ook altijd mee naar de voetbal. Ik wist er niks van hoor van voetbal want mijn broers voetbalden geen van allen. Ik wist geeneens dat er een binnenbal inzat in de bal.

Toen ik 18 jaar was ben ik met hem verloofd. Ja, dat was vroeger normaal, dat deed iedereen. Ik weet het natuurlijk nog goed, met Pasen in 1947 zijn wij verloofd.

In onze verkeringstijd ging ik vaak met hem schaatsen.

Het leuke is dat hij veel later met mijn jongste dochter ging schaatsen en dat doet ze nu nog! Op de schaatsen die ze van haar vader heeft gekregen.

in 1949 getrouwd.

Toen ik pas getrouwd was woonden we nog bij mijn moeder in, maar kort daarna konden we twee kamers krijgen in Scheveningen, in de Duinstraat.

Het was toen in '49 nog moeilijk om een woning te vinden, zo kort na de oorlog.

Het was een woonruimte met twee kamers boven het cafe van Jan Groenewold.

We hadden wel een prachtig uitzicht, we keken zo op de Scheveningseweg, ik was er erg mee in mijn nopjes. Jan Groenewold was een grote fan van Scheveningen Hollandsport en van Hem mochten we daar gratis wonen.

Mijn man vond dat geen goed idee en stond erop om gewoon huur te betalen.

Het ging over een bedrag van 2 gulden vijftig per week.

Er was daar ook een hele grote keuken en daar kon ik ook gebruik van maken.

We hadden het leuk ingericht en hadden het er enorm naar onze zin.

Nu wil het geval dat Jan twee keer per week ging trainen en vrijdagavond ging hij biljarten. Dat was nou eenmaal zo, als je in Scheveningen woonde moest je overal aan meedoen. Het gevolg was dat Lenie dan alleen zat en dat vond ik niet altijd even gezellig. Bovendien was het zo dat we boven dat cafe woonden, en Jan Groenewold zat s'avonds ook altijd alleen omdat zijn vrouw en zijn zoon altijd in de andere zaak stonden, ze hadden namelijk nog een cafe in de Weimarstraat. Jan Groenewold lustte erg graag een borreltje en dan gebeurde het wel eens dat hij bij mij aanklopte met een flinke slok op.

Je kunt je voorstellen dat ik dat eng vond, ik vond het een griezel als hij dronken boven kwam en ik had het niet meer. Ik moet zeggen dat er nooit iets is gebeurd hoor, maar ik voelde me niet op mijn gemak met die man. Ik was zelf ook nog zo jong, ik was amper 20 jaar!

Toen het moment kwam dat mijn zusje op zichzelf ging wonen en er weer een kamertje vrij kwam bij mijn moeder, aarzelde ik geen moment en heb met mijn man Jan van Geen besproken dat het beter was om toch weer bij mijn moeder te gaan wonen.

Dat hebben we toen gedaan, mijn man had er alle begrip voor.

Daar hebben we toen toch in totaal nog acht jaar gewoond, we hadden de hele bovenetage als woonruimte dus plaats genoeg. Dat was een gezellige tijd.

Mijn oudste dochter is later ook in de Lidewijdestraat geboren.

De Franse tijd

Toen kwam na een halfjaar die periode dat Jan en ik in Frankrijk gingen wonen. Mijn kersverse echtgenoot Jan bleef voetballen en is toen min of meer ontdekt. Hij speelde in het Haagse elftal en daar werd hij ontdekt door iemand die ook hier gevoetbald heeft en naar Frankrijk is vertrokken.

Bep Bakhuis was de eerste Nederlandse speler die in het Frankrijk voetbalde.

Later kwamen er andere bij zoals Bram Appel en ook al die anderen die in 1953 in die beroemde watersnoodwedstrijd gevoetbald hebben.

Op een gegeven moment kwamen er een paar heren met hem praten, of hij zin had om in Frankrijk te gaan voetballen. Ik moet je zeggen dat ik er erg tegen opzag, ik woonde destijds bij mijn moeder in huis en ik was nog zo jong ook hé. Er stond in die tijd nog niet zoveel geld op het spel als tegenwoordig, maar mijn man was huisschilder en die zei: Moet je eens luisteren Lenie, wat ik nu kan verdienen, die kans krijg ik nooit meer en je moet maar bedenken dat ik allebei mijn handen meeneem. En als ik het niet meer kan, dan kom ik weer gewoon terug

en dan pak ik het schildersvak weer op! Dat kon toentertijd wel, maar de tijden zijn veranderd, dat beseft ik ook wel.

Toen is hij eerst naar Parijs gegaan want daar zat iemand waar hij zijn kontrakt kon tekenen. Ik zei nog tegen hem: Jongen kijk alsjeblieft goed uit. Hij zei: Joh, weet je wat ik doe, ik onderteken nog niks, ik ga wel naar Parijs om te praten en dan vraag ik gewoon of ik het kontrakt mee mag nemen en dan laat ik het eerst aan de KNVB zien vooraleer ik het onderteken. Ik wil wel eens weten hoe ze er bij de KNVB over denken. Hij heeft het voor elkaar gekregen dat hij dat kontrakt meekreeg en heeft het bij de KNVB laten zien. De penningmeester hier was destijds de heer Brunt, en die zei: "Van Geen, je kontrakt is in orde, maar weet wat je doet."

Mijn man gaf als antwoord dat hij hier gewoon als schilder zijn brood moest verdienen en daar kreeg hij hetzelfde en wat hij er nog extra bij verdiende.

Je moet weten dat betaald voetbal in Nederland nog niet bestond.

Er wordt wel eens gezegd dat ik 50 jaar te vroeg ben geboren. Een voetballer zoals Jan zou tegenwoordig miljoenen verdienen. Ondanks dat ben ik toch een heel tevreden mens hoor, we hadden het niet slecht. Je moet ook bedenken dat Jan méér verdiende met voetballen dan wat hij als schilder kon verdienen. Ik denk maar zo: Als je niks hebt, dan kun je ook niks kwijtraken. Denk maar aan al die mensen die met de huidige kredietcrisis een groot gedeelte van hun spaarcentjes zijn kwijtgeraakt!

Jan, had er wel zin in om daar te gaan voetballen. Het was DE voetbalclub van de stad Nantes in Bretagne.

Hij kreeg een salaris en ook nog een paar centjes extra, dat was voor Jan genoeg reden om tot het besluit te komen om naar Frankrijk te gaan, het kontrakt te tekenen en voor Nantes te gaan voetballen. In 1950 zijn we dus naar Frankrijk verhuisd. Mijn moeder en vader vonden het heel erg want telefoon was er nog niet, dus het contact wat je met elkaar had was erg primitief. Je had eigenlijk alleen briefwisseling in die tijd en verzending van de post ging niet snel. In het begin hadden we ook nog geen huis, we woonden in een hotel.

Jan sprak de taal natuurlijk op den duur erg goed, hij moest wel.

In het begin niet zo hoor, hij had het geluk dat hij in het begin een Duitse trainer had, dat was voor Jan toen nog makkelijker te begrijpen.

Maar later kreeg hij een Franse trainer en hij kreeg ook nog een jongen bij zich om te begeleiden, het was een vrijgezelle jongen die ook bij Nantes kwam voetballen en nog bij zijn ouders woonde in st Jean Capverna, dat is vlak bij Monaco. Zijn naam is Rogier en daar heeft mijn man ontzettend veel steun aan gehad, want die jongen ging veel met mijn man om, als ik weer even in Holland was dan gingen ze met z'n tweeën wel eens weg enz. Gezellig.

Ik deed ook zijn was en eens in de week dan paste hij op onze dochter Lea, dan gingen wij uit, ik bedoel maar, we hadden een hele band met die jongen. We hebben ook meegemaakt dat hij verking kreeg en trouwde...

Rogier en Claude

Rogier is in die beginperiode getrouwd en hij is later de allerbeste vriend van mijn man geworden.

We hadden een soort van familieband gekregen met Rogier en zijn vrouw Claude, we hielpen elkaar met de kleine kinderen en dergelijke. Ook als er problemen waren stonden we voor elkaar klaar, ik herinner me nog dat Claude een abces aan haar borst had, toen heb ik haar kind nog een tijdje onder mijn hoede genomen en verzorgd.

Later is Rogier in Saint Maxime een stuk strand gekocht waar hij zijn brood verdiende met botenverhuur en dergelijke. We hebben hem nog vaak opgezocht. Mijn dochter Lea is later nog eens bij hun op bezoek geweest in Saint Maxime, terwijl ze een rondreis maakte ter gelegenheid van hun 25 jarig huwelijk. Ze werden bijzonder hartelijk ontvangen en de hele familie werd bij elkaar getrommeld om dit bezoek te vieren. Rogier was altijd al gek met mijn dochter, mede vanwege haar blonde koppetje.

Toon Bauman en Ger Vreeken

Mijn man ging in die beginperiode echter de hele dag trainen en meestal zat ik daar maar alleen. Gelukkig was er ook nog een Hollander daar die in hetzelfde elftal speelde als mijn man en die was met een Française getrouwd. Deze man heeft gezorgd dat ik via die vrouw een beetje uit mijn isolement kwam.

Er was nog een andere Hollander, Toon Bauman die ook in Nantes kwam voetballen. Hij was ook pas getrouwd en met dat stel hebben we een jaar samengewoond. Erg gezellig was dat.

Toon Bauman, had altijd bij ADO gevoetbald.

Toon kwam ook met zijn vrouw naar Nantes omdat Toon daar ging voetballen. Wij woonden daar toen eerst nog tijdelijk in dat hotel. De directeur van de Club kwam toen met het voorstel om ons een groot huis aan te bieden, waar we dan met z'n allen in konden wonen. Dat hebben we toen gedaan.

In Nantes heb je huizen met een hele grote poort, als je daar doorheen ging kwam je op een binnenplaats en dan had je daar de huizen. Wij hadden de bovenste etage, waar je met een wenteltrap naar boven kon. We hadden daar allebei twee slaapkamers, een woonkamer en een keuken.

De huizen waren een beetje gemeubileerd en omdat ik van huis wat snuisterijen meegenomen, een tafelkleedje, een paar fotootjes en dat soort dingen konden we er zonder al te veel moeite een gezellig plekje van maken. De Fransen zijn

redelijk somber met de inrichting maar ik hou daar niet zo van, ik vind het een beetje kaal. Ik hou meer van snuisterijen, een dingetje hier, een fotootje daar. Toon Bauman heeft in het begin echter niet zo vaak gespeeld, hij was achterhoedespeler en omdat ze er daar eigenlijk genoeg van hadden zat Toon vaak op de reservebank. Met die vrouw heb ik natuurlijk wel contact gehad, maar dat ging niet zo goed, we konden niet zo vanzelfsprekend met elkaar overweg. Dat was heel anders met de vrouw van Ger Vreeken, de andere Nederlandse speler bij Nantes. De vrouw van Ger Vreeken was Jeannette, zij was een Française en daar leerde ik ook een beetje Frans van en ze maakte me een beetje wegwijs daar.

Deze vrouw had al een zoon, en later kreeg ze er een zoon bij.

Op een en andere manier klikte dat veel beter. Ook als de beide mannen in de weekenden een uitwedstrijd hadden ging ik met Jeannette om en hadden we gezelschap aan elkaar. Op die manier hebben we twee jaar geleefd totdat ik er rond de kerstdagen achter kwam dat ik zwanger was van Lea. Ik was toen lekker even voor de feestdagen naar Holland gegaan. Ik had al tegen Jan gezegd dat ik daar op die bovenetage niet mijn kind wilde laten opgroeien, temeer omdat Jo Bauman daar nog steeds woonde met zijn vrouw. Het ging echt niet lekker tussen die vrouw en mij, het klikte niet.

We kookten om de beurt, maar het gebeurde bijvoorbeeld weleens dat ik stond te koken en dat zij dan de keuken inkwam om meer zout bij het eten te doen, van dat soort dingen. Je snapt wel dat zoiets irritant is. Of het nou kwam omdat we nog jong waren, dat weet ik niet, maar het klikte gewoon niet.

Ze vond het ook erg dat haar man altijd op de reservebank zat en nooit meespeelde, dat zal wellicht ook van invloed zijn geweest op van alles.

Ze nodigde ook regelmatig een heleboel familie uit om te komen logeren bij ons, en dat moest allemaal in die ene huiskamer. Het kon gewoon niet goed blijven gaan.

Je voelde je een beetje gast in je eigen huis als het ware.

Met Ger Vreeken en zijn vrouw was dat heel anders. Ik herinner me nog dat we met dit stel naar Monaco gingen, daar woonden de ouders van Jeannette.

Lea was toen nog maar een paar maanden oud en daar hebben we toen een week of vier gelogeed. We hadden een hele goeie band met deze mensen en ik denk daar nog met warmte en plezier aan terug.

We krijgen het nooit zoals we willen, daarom mag je dankbaar zijn met je goede dingen die je overkomen. De vriendschap met deze mensen is een van die goeie dingen die ons toegekomen zijn, ik ben daar erg dankbaar voor.

Voetbalschoenen

Toen Jan voor het eerst in Frankrijk ging voetballen had hij zijn Hollandse voetbalschoenen bij zich. Toen ze dat daar zagen zeiden ze: verrek, dat lijken wel een paar klompen! Het materiaal daar was heel anders dan hier!

De schoenen waren veel lichter en ze kregen maar liefst drie paar.

Een paar voor mooi weer, een paar voor regenweer, en ook om te oefenen.

Ze konden hoge doppen nemen, lage doppen, helemaal geen doppen en ga zo maar door. Ik bedoel maar, het materiaal was veel beter dan hier in Holland maar ook de techniek en de speelwijze was totaal anders. Ze konden elkaar daar blindelings vinden. De trainer daar in Frankrijk gaf bijvoorbeeld zijn instructies ook tijdens de gezamenlijke lunch en dergelijke. Dan werden de posities van de spelers met broodkruimels op tafel 'uitgebeeld', en op die manier werd er van tevoren al uitgelegd wat de individuele actie van de betreffende broodkruimel moest zijn. Elke broodkruimel wist zodoende wat er van hem verwacht werd en wist ook blindelings waar de andere broodkruimels waren.

Zwarte Madani

In die periode gebeurde het ook dat er voor het eerst een kleurling meespeelde in het team, maar die werd uitgejouwd en met stenen bekogeld door het fanatieke deel van het publiek. Dat waren ze toen niet gewend. Die man heette Madani, zwarte Madani noemden ze hem.

Hij werd door een steen op zijn hoofd geraakt toen ze na het voetballen door de tunnel van het veld gingen. Ze hadden een grote uitschuifbare tunnel daar die gebruikt werd als de spelers op het veld kwamen. Dat was in 1950.

Zulke dingen blijven je bij en ik ben blij dat zulke dingen tegenwoordig niet meer gebeuren, men is er aan gewend geraakt dat mensen met een verschillende huidskleur samen in een elftal spelen.

Heimwee

Mijn man was eens per 14 dagen met het hele team een weekend weg om te gaan voetballen, Frankrijk is zo groot dat ze soms op maandag of dinsdag pas terug waren en dan zat je daar alleen. Voor de rest was hij heel veel vrij hoor, s'morgens trainen en dan s'middags weer vrij. Dat was wel prettig. Ik heb wel vreselijk heimwee gehad hoor, iedere 3 maanden was ik zeker wel een week of 14 dagen thuis.

Dan zei mijn man: Ik moet toch uit spelen, spring jij maar lekker op de trein en ga maar even lekker naar huis. Ik woonde immers destijds ook bij mijn moeder in huis, wij hadden daar in de Lidewijdestraat de bovenverdieping. Ik was de

jongste thuis en de anderen waren al uit huis. Alleen mijn jongste broer woonde nog thuis, die was nog niet getrouwd.

Als mijn heimwee gevoel weer een beetje verdwenen was nam ik de trein weer en ging terug naar Jan in Frankrijk.

Het eerste kind

In 1951 is mijn dochter Lea geboren.

Ze is in Holland geboren, maar in Frankrijk was ik in natuurlijk al in verwachting. Mijn man zei op een gegeven moment tegen me, " moet je eens luisteren, ik ben nogal veel weg en jij kunt de taal nog niet zo goed, ik heb liever dat je naar Holland gaat en daar bevalt, dat geeft mij een veel veiliger gevoel dan wanneer je hier in Frankrijk blijft."

Nou, dat hebben we toen gedaan en mijn dochter is op 27 december geboren. Mijn man is toen overgekomen maar die was pas op 29 december ter plekke. Mijn dochter was s'nachts om half 2 geboren, toen is er gelijk een telegram naar Frankrijk gestuurd, nou ja, eer dat hij dan weer hier was, dat duurt natuurlijk even. Hij is toen wel een goeie week hier geweest, ook om het kind aan te geven enzo, daarna is hij weer teruggegaan want hij moest weer voetballen natuurlijk. Toen mijn dochter een half jaar was ben ik weer meegegaan, maar ik ben toen wel apart gaan wonen, dus niet meer samen met dat andere stel. Dat ging niet, het huis was te klein met dat kind erbij. Toen kregen we een benedenhuisje, een kamer en een keuken, meer had je niet hoor in die tijd. In de keuken zat je de hele dag, daar stond de tafel.

Het was allemaal eenvoudig in die tijd, maar we hadden het wel erg gezellig. Ik had een lekkere tuin en mijn man had een kippenhok daar gemaakt en we hadden dus kippetjes.

Ik had toen mijn dochter en daar zat ik af en toe wel over in mijn piepzak want ach, als mijn dochter eens een keer ziek zou worden ofzo, wat dan? De taal was toch wel een groot probleem.

Je had in die tijd nog niet al die mogelijkheden om de taal te leren enzo, nu is dat gelukkig anders, maar toen kon dat niet!

Mijn grootste zorg was als er wat met mijn dochter zou gebeuren als ze bijvoorbeeld last zou krijgen van bronchitis, hoe ik het dan moest vertellen tegen de artsen. Mijn dochter was in die tijd gevoelig op het gebied van haar luchtwegen. Maar ik werd wel geholpen hoor, ook als mijn man er niet was.

Het is allemaal wel aardig gegaan daar, we hebben een mooie tijd gehad.

Bij de thuiswedstrijden was ik altijd aanwezig, wij zaten altijd met de vrouwen bij elkaar. Je kan je voorstellen dat ik vreselijk trots was op mijn man, vooral als hij had gescoord

Mijn moeder en mijn schoonmoeder in Frankrijk.

Toen we in Frankrijk woonden zijn mijn moeder en mijn schoonmoeder ook weleens met vakantie in Nantes geweest. Ze konden heel goed met elkaar overweg, dus dat was geen probleem. Op de zondagen gingen ze ook samen mee naar de voetbalwedstrijden. De Franse profs vonden dat geweldig, dat hadden ze nog nooit meegemaakt dat de moeder en de schoonmoeder van een medespeler naar de wedstrijden kwamen kijken.

Mijn moeder en mijn schoonmoeder kwamen in 1953 naar Nantes, dus die hebben dat gelukkig niet zien gebeuren. Ze zijn eind Juli met ons meegereden, wij hadden altijd een vakantie van twee maanden en die vakantie hadden we er net opzitten waardoor we weer terugmoesten naar Frankrijk. Je moet weten dat in die tijd mensen zelden in het buitenland op vakantie gingen, men ging toentertijd vooral in eigen land met vakantie. Alleen de avonturiers en mensen met een dikke portemonnee gingen naar het buitenland.

Je kunt je voorstellen dat het voor de dames een hele belevenis was!

De dames waren nog nooit buiten de grenzen geweest en mijn schoonmoeder had in die tijd een beetje last van haar psychische gezondheid, ze was al een paar keer in de Remarkliniek opgenomen geweest, men was bang dat ze zichzelf of de kleinkinderen iets aan zou doen. Op het moment dat wij met vakantie in Nederland waren zat ze ook in die kliniek en mijn man vond dat vreselijk. Hij was ervan overtuigd dat haar toestand lang niet zo erg was als dat men dacht. Ze was zelfs min of meer onterecht op de afgesloten afdeling geplaatst, waar de zwaarste gevallen zaten.

Mijn man heeft daarover gesproken met de directeur van de instelling en in overleg is toen afgesproken dat mijn schoonmoeder meemocht naar Frankrijk, verandering van lucht en van omgeving zouden haar misschien goeddoen.

De directeur heeft echter wel gezegd dat het geheel ter verantwoording van mijn man zou komen, hij wilde zelf niet verantwoordelijk zijn voor de eventuele gevolgen.

Mijn schoonmoeder was erg graag bij mij, ze zei altijd dat ik haar enige schoondochter was, dus dat vormde ook geen enkel bezwaar. Ik vond het een hele lieve vrouw, ondanks het feit dat ik met mijn eigen moeder beter kon praten, maar dat is nu eenmaal zo.

Kortom, het komt erop neer dat we de beide dames toen mee hebben genomen. Ze moesten allebei natuurlijk eerst nog even een paspoort halen, dat was ook een hele belevenis! De hele familie stond op zijn kop want de dames gingen naar Frankrijk!

We waren daar zelf net verhuisd van de benedenverdieping naar boven en we hadden daar twee slaapkamers, dus ruimte was er genoeg. Mijn dochter Lea was ondertussen anderhalf jaar, dus dat was dolle pret voor de oma's, dat kun je op je vingers natellen.

Mijn schoonmoeder wandelde graag en ze vond het heerlijk om mijn dochter mee te nemen in de kinderwagen. Als we het ontbijt hadden gehad en mijn man was naar de training kwam ze wel eens naar me toe en vroeg ze me of ze de kleine mee mocht nemen om een eind te gaan wandelen. Ik was een beetje bezorgd en was bang dat ze de weg kwijt kon raken, ik waarschuwde haar om vooral goed op te letten waar ze heenliep, zodat ze altijd de weg terug zou kunnen vinden. "Maak je maar geen zorgen" zei ze geruststellend tegen me, "Je woont vlakbij een wit kerkje, en dat kerkje hou ik in de gaten".

Mijn dochter Lea vond het prachtig om te rijden, die had dus ook geen bezwaar. Op een dag kwam mijn schoonmoeder echter heel verontwaardigd thuis, er was kennelijk iets gebeurd tijdens haar uitstapje wat haar ernstig uit haar evenwicht had gebracht.

Ze vertelde dat ze lekker op een bankje zat en dat er een meneer bij haar kwam. Die Franse meneer sprak haar aan, maar omdat ze geen Frans verstond begreep ze er helemaal niks van. Toen die man haar bij de pols vastpakte schrok ze daar zo van dat ze halsoverkop op de vlucht sloeg, met kinderwagen en al.

Eenmaal weer thuisgekomen en bijgekomen van de schrik zijn we er uitgekomen wat waarschijnlijk de oorzaak was van de verwarring. Die meneer wilde waarschijnlijk alleen even weten hoe laat het was en omdat mijn schoonmoeder haar polshorloge omhad probeerde hij op deze manier duidelijk te maken wat hij bedoelde.

Mijn schoonmoeder kon er de grap niet zo van inzien en ze bleef beweren dat het echt een enge ervaring was. Ik kan dat best begrijpen hoor!

Het is voor de rest altijd goed gegaan hoor, ze heeft altijd het kerkje in de gaten gehouden en de weg terug kunnen vinden.

In de middag was mijn man vaak weer thuis en dan gingen we vaak lekker op stap met die oudjes. Dan reden we met de auto ergens heen om te bezichtigen of iets dergelijks, ach je weet wel, we deden van die vakantiedingen.

De dames vonden het heerlijk, ze hebben later nog vaak met allerlei mensen over hun reiservaringen gepraat. Ze hebben ook ervaren hoe wij daar leefden en dat heeft op hun ook een positieve indruk gemaakt.

Je moet weten dat we daar op die bovenverdieping woonden van het huis waar we eerst de benedenverdieping hadden gehuurd. Er lag een grote tuin aan waar mijn man ook zijn kippenhok had. Op die benedenverdieping woonde een andere voetballer van Nantes, zijn naam was Rogier en hij kwam oorspronkelijk uit Saint Maxime.

Toen mijn moeder en schoonmoeder er waren hadden we dus het voordeel dat we ook van die tuin gebruik konden maken. Vooral als het lekker weer was hebben we genoten van die plek. De dames hadden er ook fijne herinneringen aan, ook de vriendschap tussen de beide mannen was voelbaar in die tuin.

Het was voor ons allemaal een geweldige ervaring en een hele geslaagde vakantie.

Het is ook een goede afleiding geweest voor de geestelijke problemen waar mijn schoonmoeder destijds mee worstelde. Ik geloof warempel dat het haar erg goed heeft gedaan.

Toen de tijd aangebroken was om terug naar Nederland te gaan heeft mijn man de beide dames met de auto naar Parijs gebracht, ze zijn daar op de trein gezet en eenmaal in Nederland aangekomen zijn ze van het station opgehaald door familie.

Ze zijn dus zonder problemen weer thuisgekomen.

Toen mijn man in Parijs was om de dames weg te brengen heeft hij daar gelijk een paar andere kennissen opgepikt die op hun beurt ook weer een poosje bij ons kwamen logeren, we hadden een druk sociaal leven in die tijd.

Terug naar Nederland

Ik heb in totaal 5 jaar in Frankrijk gewoond.

Toen wij op een gegeven moment besloten om vanuit Frankrijk weer terug naar Nederland te gaan, beseften we wel dat het een stuk minder zou zijn en dat we niet meer van de luxe konden genieten die we gewend waren. Het was hier in Nederland anders toen. Als er toen een wedstrijd gewonnen werd, kon je de voetbalvrouwen onder elkaar horen gniffelen: "zo, nu kunnen we weer eens een nieuw jurkje kopen".

De spelers hadden natuurlijk wel een vast salaris maar dat was erg weinig. De premie die ze kregen bij gewonnen wedstrijden moesten het goedmaken, dat waren als het ware de krenten in de pap.

Tegenwoordig verdienen ze zoveel met voetballen dat er een hele kleerkast gekocht kan worden.

en nadat we terug uit Frankrijk kwamen hebben we ook nog een poosje in het huis van mijn moeder ingewoond. Wat later hebben we een huisje gekregen aan het Belgisch plein, dat is waar die foto met die taart is genomen.

Toen Jan bij Scheveningen Hollandsport ging voetballen was er een meneer Veling, die had huizen in Scheveningen. Deze man wist dat wij nog bij mijn moeder inwoonden en een dochtertje hadden. Deze meneer heeft ons toen de benedenwoning aan het Belgisch plein aangeboden.

Er moest wel het een en ander aan opgeknapt worden, er had een oude man ingewoond en die had er jaren niets aan gedaan.

Toen ik het voor de eerste keer zag het er vreselijk uit.

De indeling was ook een beetje raar, aan de voorkant was een smalle serre waar je niks in kon zetten, zo smal was het. Dan kreeg je de kamer, daarachter de slaapkamer en dan was er weer een serre. Dat was rondom glas, ik had 34 meter gordijnen nodig! bovenop was er een plat dak, dat was het terras van de bovenbuurman, een aardige man die als boekhouder voor meneer Veling werkte.

In de zomer was het kokend heet, en in de winter was het steenkoud ondanks de kolenkachel in de kamer, de kachel in de slaapkamer en het elektrische kacheltje in de serre.

Ik zag het eigenlijk helemaal niet zitten maar mijn man stelde me gerust. Je hebt het nu gezien, nu komen er timmerlui en metselaars van meneer Veling en die gaan er een leuk huisje van maken, heb er maar vertrouwen in. Je komt maar terug als het klaar is, maar ik ga hier wonen, ik zie het wel zitten. Dat waren geruststellende woorden van Jan, maar ik moest het nog zien. Na twee of drie maanden waren ze klaar met het huisje.

Nou, het was mooi geworden zeg, dat had ik in mijn stoutste dromen niet verwacht! Er zat zelfs een douche in, ik was een van de eersten met een eigen douche!, er was een aparte wc, mijn keuken was helemaal betegeld, prachtig allemaal. Er was een trapje naar beneden de tuin in, daar was ook een mooie schuur, daar stond mijn wasmachine in.

Het was echt een paleisje geworden, echt waar. We hadden natuurlijk vanuit Frankrijk ook wat spaarcentjes overgehouden, die hebben we allemaal in dat huisje gestoken. Ik was er werkelijk erg mee in mijn nopjes.

Weer verhuizen

We hebben er uiteindelijk toch maar drie jaar gewoond, we moesten wel naar een grotere woning gaan uitkijken omdat ik in verwachting raakte van mijn zoon, er was nu eenmaal in dat huisje te weinig ruimte voor een kindje extra.

In de Haagsche Courant zag Jan op een gegeven moment een advertentie voor woningruil. Het ging over een 5 kamerwoning aan de marktweg.

We zijn toen een keer gaan kijken bij die woning en daar woonden toen 2 oude mensen. Hun dochter woonde op Scheveningen en ze wilden eigenlijk dolgraag een beetje in de buurt van hun dochter gaan wonen.

Het huis zag er eigenlijk ook vreselijk uit. Deze mensen hadden er ook weinig aan gedaan. Er hingen nog van die zware gordijnen met van die grote houten ringen, vreselijk ouderwets. Nu is dat gek genoeg weer modern!

We zijn uiteindelijk overeengekomen dat we zouden ruilen maar we moesten dat natuurlijk ook met meneer Veling bespreken. Meneer Veling had daar geen problemen mee, maar hij vertelde wel dat de huur 180 gulden was, in plaats van de 90 gulden die hij aan ons berekende.

Dat had ook te maken met de kosten die hij gemaakt had om het voor ons aantrekkelijk te maken denk ik.

We zijn op een zaterdag verhuisd, mijn zwager werkte toen bij de Zwitserse en reed op een grote vrachtwagen om wasgoed op te halen. Op die zaterdag hoefde hij niet te rijden en hij heeft ons toen met de vrachtwagen verhuisd.

De gordijnen met de grote houten ringen hebben we er gelijk in het begin al vanaf gehaald en vervangen door gordijnen met rails.

Dezelfde avond stond mijn man al te witten, te schuren en te verven, 1 kamer tegelijk. Ieder jaar moest daar wel het een en ander gebeuren, het was een groot huis. Altijd was Jan bezig. Het was voor hem natuurlijk niet zo moeilijk, het was zijn dagelijkse werk en Jan was een goeie vakman.

Tegenwoordig zie ik nog wel eens iemand bezig om het plafonnetje te witten of iets dergelijks, en dan denk ik wel eens: "tjonge , daar is iemand aan het klungelen."

Ik heb natuurlijk altijd gezien hoe Jan werkte. Hij was ook een pietje precies in zijn werk. Mijn dochter maakte op een gegeven moment de opmerking: "je kunt zien dat pap zijn ogen achteruitgaan, ik zie een zakkertje".

Tot op het laatst heeft hij het huis altijd blijven onderhouden, ook toen hij al ziek was heeft hij de hele gang nog gedaan.

In dat huis op de marktweg heb ik uiteindelijk 31 jaar gewoond.

We hebben daar nog een poos een badkamer met ligbad gehad. Dat was erg leuk voor de kinderen natuurlijk, maar we hadden toch wel in de gaten dat het een kostbare aangelegenheid was om zo vaak het bad vol te laten lopen. We hebben toen besloten om de badkamer te verbouwen, het ligbad hebben we toen vervangen door een goeie douche. We hebben 16 vierkante meter nieuwe tegels laten zetten, ik had een mooie blauwe kleur uitgekozen.

Wij waren de eerste mensen in onze straat die een auto hadden en een televisie. Verder hadden we natuurlijk de radio.

Voordat er televisie was luisterden we graag naar radioprogramma's zoals de bonte dinsdagavondtrein en op de zondagmiddag ome keesie, dat was leuk, daar keek je naar uit. Nu heb je de tv en je hoeft de knop maar in te drukken en je ziet alles.

Het was een heel erg zonnig huis, het lag op een hoek en de zon had vrij spel rondom het huis. Het gevolg was dat ik de hele dag de luxaflex omlaag had waardoor ik me op den duur toch min of meer opgesloten voelde.

Dit heeft tot gevolg gehad dat ik voor de rest van mijn leven nooit meer een huis in de volle zon wil. Ik wil lekker naar buiten kunnen kijken.

Toen ik in het huis kwam wonen waar ik nu woon, heb ik er bewust voor gekozen om aan de schaduwkant van het gebouw te wonen. Ik had vrije keus.

Ik ben wel iets meer kwijt aan stookkosten maar ik kan lekker naar buiten kijken. Ondertussen zit ik hier ook alweer 16 jaar, de tijd gaat snel.

Blessures.

Ik had er natuurlijk ook wel de pee erin als hij weer eens een been gebroken had, of als er wat was.

Mensen staan er niet zo bij stil dat het voor een vrouw ook niet meevalt als haar man geblesseerd thuis komt te zitten.

Er wordt wel altijd gevraagd naar iemand die ziek is, maar nooit naar iemand die de zieke begeleidt. Naar mijn mening is dat veel zwaarder.

Ik heb je verteld van die fruitmanden die Jan kreeg toe hij zwaar geblesseerd was. Tijdens een interview had ik Jan een keer grappend verteld dat er nog nooit zoveel fruitmanden in ons huis hadden gestaan en dat daar wat mij betreft best wel eens wat afwisseling in gebracht kon worden. Bijvoorbeeld een lekkere taart of iets dergelijks.

Op deze foto zie je die mensen van de Haagse courant die toen ineens een taart kwamen brengen. Die ene was Herman Kuiphof en die andere weet ik niet meer. Herman Kuiphof die schreef toen voor de Haagse courant, hij was de sportverslaggever. Dat kleine blonde meisje is mijn oudste dochter.

Deze foto is bij ons thuis genomen, op het Belgisch plein, waar we toen woonden. Hij lag in die kamer en aan een kant waren er openslaande

deuren die ik op een haakje openzette, zodat iedereen die bij hem langs wilde komen zo binnen kon komen. Op die manier had ik er ook geen last van want ik was in verwachting van mijn zoon, en mijn verloskundige was van mening dat ik die drukte niet aankon en dat het beter was om dat zo op te lossen.

Het werkte prima!

In die tijd kwam het ook wel eens voor dat Jan niet kon spelen vanwege de pijn in zijn been of iets dergelijks. Daar deden ze toen niet zo moeilijk over, als er een belangrijke wedstrijd was zorgde de trainer er voor dat je een stevige injectie kreeg tegen de pijn en dan kon je wel weer, zo was de tijd.

Het was dan wel zo, dat als hij dan uitgespeeld was en de werking van de pijnstillers afgezwakt was, dan vloog hij tegen het plafond van de pijn. Dat zag natuurlijk niemand, maar als echtgenote had je er wel degelijk mee te maken. Daarom zei ik ook de laatste keer dat hij weer met een gebroken been thuis was: "als je nou nog een keer je poot breekt dan laat ik je opnemen, ik kan er niet meer tegen".

In de 5 jaar dat mijn man bij FC Nantes heeft gespeeld, heeft hij ontzettend veel ongelukken gehad. In het eerste jaar speelde hij op een keer een thuiswedstrijd, hij speelde midvoor en als directe tegenstander was er een grote dikke neger, een boom van een vent.

Op een gegeven moment kopten ze samen naar de bal maar ze raakten elkaar. Die tegenstander mankeerde niks, maar Jan had een schedelbasisfractuur. Hij heeft drie dagen in het ziekenhuis gelegen, helemaal buitenwesten. Toen ben ik naar het ziekenhuis gegaan, in gezelschap van die Hollandse speler die met die Franse vrouw getrouwd was, dat was fijn want ik had erg veel moeite met de Franse taal in die periode. Op deze manier kon ik erachter komen wat er aan de hand was en meer van die dingen.

Mijn man lag in een kamertje apart, een beetje een lichtblauw kamertje.

Ik vroeg aan die speler waarvoor dat was, die lichtblauwe kleur. Als iemand uit een coma komt blijkt dat rustgevend te zijn kreeg ik als antwoord.

Ik heb drie dagen mijn man buitenwesten gezien en dus helemaal geen contact gehad. Ik heb wel de röntgenfoto van zijn hoofd gezien, het leek net een gebarsten ruit. De dokter had gezegd dat we geluk hadden, als het een bloedende schedelbasisfractuur was geweest, dan was het gebeurd, dan was hij weggeweest. Maar gelukkig was het alleen die barsten in zijn schedel en dat is niet verder gegaan. Hij heeft er nog 6 weken mee gelopen, toen hij eenmaal bij was moest hij nog een week rustig plat blijven liggen maar dat was heel moeilijk voor hem. Het was iemand die zich niet zo afhankelijk opstelde en zoveel mogelijk zelf zijn zaakjes opknapte, zo iemand hou je niet plat op bed. Hoe dan ook, hij mocht beslist niet uit zijn bed en wat wilde het geval, hij kon niet op de po.

Dus als ik dan bij hem was zei hij: "kijk eens even in de gang, of er soms iemand loopt", en dan sloop hij heel zachtjes langs het bed en langs de deur om naar de wc te gaan.

Op een keer kwam er plotseling onverwacht een broeder langs, net op het moment dan mijn man naar de wc was en toen hij zag dat het bed leeg was vroeg hij verschrikt waar van Geen was. Dat was wel even hilarisch, maar zelfs zwaar hoesten enzo, dat mocht hij niet.

Hij heeft er ook zijn leven lang daar hoofdpijn van overgehouden. Hij is eigenlijk te vroeg weer gaan lopen en gaan voetballen, want na 6 weken speelde hij alweer.

Het tweede jaar, toen ik mijn dochter al had, kreeg ik in februari een telegram vanuit Nantes met de korte tekst: Ik kom naar huis, ik heb mijn been gebroken. Mijn dochter was in december geboren dus die was toen 3 maanden.

Hij had blijkbaar op twee plaatsen zijn been gebroken en verbleef in een hotel. Na overleg met de club mocht hij naar Holland, naar zijn vrouw en kind om te herstellen van die dubbele beenbreuk. Hij werd met een brancard naar de trein gebracht, die Hollandse medespeler mocht mee om hem te vergezellen en zo is hij toen thuisgekomen.

Daar heeft hij een aantal weken bij ons kunnen doorbrengen, dat was natuurlijk bijzonder gezellig. Het gips wat vanwege deze breuk aangebracht was had wel een nadeel. Als hij bijvoorbeeld naar het toilet moest, had hij heel veel moeite om te gaan zitten. Het gips zat om het zo maar te zeggen tot aan zijn bikinilijn. En dat knelde vreselijk.

Vroeger had je in Zuidwal die sportdokter, dokter van Dijk.

Mijn man kende en vertrouwde deze arts en besloot om deze arts toch maar eens op te zoeken om hem zijn opinie over deze gipsverpakking te vragen. En of ik eventueel geen ander gips kan krijgen. Dokter van Dijk was verbaasd dat ze het hele been in het gips hadden gezet terwijl het om een onderbeenbreuk ging, dat was ook duidelijk te zien op de röntgenfoto's. Toen is het gips eraf gehaald en kreeg hij nieuw gips, tot net onder de knie. Onder het voetje zal ik maar zeggen werd een echte hak gezet dus hij kon ook weer lekker lopen. Toen hij terug in Frankrijk kwam stonden ze daar met grote ogen te kijken en ze vroegen wie dat zo had gedaan. Mijn man vertelde dat dokter van Dijk dat had gedaan, een bekende sportarts in Holland. Dat vonden ze daar niet zo fijn, dat was wel duidelijk. Nee, daar waren ze niet zo blij mee. Al met al is hij toen toch weer een maand of 3 uitgeschakeld geweest. De laatste jaren van die 5 jaar in Nantes zijn overigens wat betreft zware blessures wel meegevallen hoor.

Vertrouwen

In die tijd had ik natuurlijk ook contact met de andere vrouwen van de voetballers. Omdat mijn man huisschilder was en in de winter meestal binnenwerk had bij mensen thuis werd me ook wel eens gevraagd of ik wel vertrouwen had in mijn man, met al die vrouwen in de buurt, ook in die tijd dat Jan in Frankrijk voetbalde en ik vaak alleen thuis zat.

Ik heb altijd het volste vertrouwen gehad in Jan, ik kende hem als geen ander en ik wist dat het geen rokkenjager was. Als mensen mij daarover aanspraken dan zei ik gewoon: " nou, als hij honger krijgt komt hij wel naar huis", of iets dergelijks.

Natuurlijk gaan die jongens wel eens samen stappen! Daar is toch niks mis mee, vooral als je jong bent. Mijn schoonvader had het er ook altijd over, die had totaal geen vertrouwen in Jan. Ik dacht dan altijd maar dat het meer zegt over

mijn schoonvader dan over Jan. Het was juist Jan die vaak afwezig was op familiefeestjes, bruiloften en verjaardagen, vanwege het feit dat hij dan lekker vroeg naar bed ging want s'morgens moest hij fit zijn. Jan was op en top een sportman en zo leefde hij ook.

Men zegt wel eens dat achter iedere succesvolle man een vrouw staat, en dat is ook zo.

Als ik "nee" had gezegd, dan was het allemaal niet door gegaan. En ik heb gezegd na die 5 jaar: "Jan, het is genoeg, er komt betaald voetbal in Holland, dan kun je daar ook gaan spelen".

Ik had vreselijke heimwee, dat mag je best weten. Ik was de jongste thuis en ik ben altijd bezorgd opgevoed zal ik maar zeggen.

Het geloof

Het geloof heeft nooit een grote rol gespeeld in mijn leven. Ik ging als kind wel mee naar de kerk en leerde wel het een en ander over het geloof op school en dergelijke, maar rond mijn veertiende besepte ik dat er iets niet klopte met dat geloof, ik zag er niks meer in. Ik kon ook niet begrijpen waarom mijn moeder zo moest lijden op haar ziekbed, juist mijn moeder die heel erg gelovig was. Ze stond altijd klaar voor een ander, we konden altijd bij haar terecht, het was een prachtmens. Ik heb altijd geroepen dat als God bestond, dan zou hij toch minstens mijn moeder niet zo laten lijden. En als God wel bestond, dan was het een wrede God, waar ik niks mee te maken wil hebben.

Met mijn vader was het precies hetzelfde. Hij lag in het ziekenhuis en had vreselijke pijnen en kreunde aldoor: "ik wil dood, ik wil dood", zo heftig was de pijn. Op zulke momenten verlies je echt je geloof, voor zover je dat is aangepraat. Zodoende heb ik nooit ergens in geloofd.

Zo zijn er ook veel mensen die regelmatig een graf bezoeken, bloemetjes neerzetten en zelfs soms nog even een praatje maken met de overledene, zich vastklampend aan het idee dat er nog een soort van contact is. Ik heb mijn man begraven en ben daar later nooit terug geweest. Ik ben nooit naar zijn graf gegaan, ik zou niet weten wat ik daar zou moeten zoeken. Mijn man zit hier, binnen in mijn hart. Ik geloof er ook niet in dat ik nog op enigerlei wijze contact met hem heb of iets dergelijks, weg is weg, dat is mijn mening.

Als ik soms met een probleempje zit dan denk ik wel eens: hoe zou Jan dat oplossen, of hoe zou Jan daar over gedacht hebben, dan lees ik als het ware zijn gedachten, dat is het enige wat is blijven hangen, naast de prachtige herinneringen die ik aan hem heb natuurlijk.

Ook als mijn kinderen ergens mee zitten, komt het wel eens ter sprake hoe Jan van Geen erover gedacht zou hebben of hoe hij zoiets op zou lossen.

Mijn man was als de dood voor een tandarts, maar op een gegeven moment kon hij er niet meer onderuit.

Hij was trainer en dat was natuurlijk geen gezicht, een trainer zonder tanden. Hij is toen naar Rotterdam gegaan, daar was de mogelijkheid om alle tanden ineens te laten trekken en gelijk een kunstgebit te laten plaatsen.

Hij heeft wel enorm veel pijn gehad achteraf maar spijt heeft hij er nooit van gehad.

In Frankrijk was de tandheelkunde in die tijd een stuk beter, dus in die Franse periode is zijn gebit goed onderhouden geweest.

Ik heb daar toen ook een keer een kies laten trekken. Tegenover ons huis was een tandarts gevestigd. Op een avond had ik enorme kiespijn en we zagen dat het licht nog brandde bij deze tandarts. Jan heeft me toen meegenomen en deze arts heeft me toen gelijk geholpen. Eerst werd de plek bevroren en daarna kwam de injectie.

Ik heb nooit last gehad van deze ingreep!

Je moet weten dat Jan destijds bekend en beroemd was daar in Nantes, en de tandarts vond het een hele eer dat Jan van Geen met zijn vrouw naar zijn praktijk was gekomen!

Mijn ouders en schoonouders

Ik denk erg vaak aan mijn eigen moeder met haar gezegdes.

Het is ondoenlijk om alle ervaringen die je hebt meegemaakt te herinneren.

Sommige dingen blijven wel hangen, die hebben op een of andere manier een diepere betekenis.

Mijn moeder zei vroeger altijd: "als een kind geboren wordt, is zijn leven al uitgestippeld". Toen vond ik dat een beetje een warrig verhaal, maar ze heeft wel gelijk gehad, daar ben ik wel achtergekomen. Ze had wel meer van die opmerkingen die ik pas veel later ten volle begreep.

Als er ergens weer een oorlog uitgebroken was of iets dergelijks, dan zei mijn moeder bijvoorbeeld: 'er zijn zeker mensen teveel'.

Ik vond dat nogal schokkend toentertijd, maar nu denk ik er zelf ook zo over.

Ik had een schat van een schoonmoeder, dat moet ik zeggen, maar mijn eigen moeder daar kon ik meer aan kwijt. Ze kon goed naar je verhaal luisteren, iets wat mijn schoonmoeder niet zo goed kon.

Mijn schoonmoeder heeft ook een heel ander leven gehad, een hard leven met mijn schoonvader

Toen mijn schoonvader eenmaal dood was toen begon mijn schoonmoeder te leven. Ze begon ook te luisteren. Ze had natuurlijk een heel andere opvoeding

gehad dan mijn moeder. Haar eigen moeder was vaak niet thuis als ze uit school kwam omdat ze als afwashulp in restaurant Saur op het Voorhout werkte. Dan lag er wel een stuk brood op tafel met een beetje suiker maar verder was er niks en ze moest zich maar zien te redden. In de avond kwam haar moeder dan thuis en had wat te eten bij zich.

Haar vader kwam alleen af en toe langs om een kindje te maken en verder zag ze hem niet. Zo is mijn schoonmoeder opgegroeid en daardoor heeft ze dus een heel ander kinderleven gehad dan mijn moeder.

Toen ze verkering kreeg met mijn schoonvader wist ze ook niet waar de kinderen vandaan kwamen. Ze wist echt van niks en zo is ze het leven ingerold. Ook de scholing en opleidingen waren toentertijd nog lang niet zo goed als nu.

Toen ze ging werken moest ze helemaal naar Voorburg heen en terug lopen.

Destijds woonde ze nog op de Denneweg dus je kunt nagaan wat ze er in die tijd voor over moesten hebben. Ze werkte daar in Voorburg op de Ozon, dat was een wasserij. Nee, mijn schoonmoeder heeft geen leuk leven gehad.

Ze heeft op latere leeftijd nog meegemaakt dat al haar zoons zijn overleden, haar dochter heeft ze ook weggebracht evenals haar schoonzoon.

Ze is uiteindelijk 104 jaar geworden dus die heeft dat allemaal meegemaakt.

Mijn schoonvader werkte vroeger bij een kippenboer, tussen de middag kwam hij thuis en dan was het vaak ook vrijen geblazen, zo ging dat.

Later heeft hij ook nog gevaren op een trekschuit, ze hadden ook wel eens jenever aan boord. Dat werd dan niet uit glaasjes maar uit kopjes gedronken. Hij bleef dan ook regelmatig slapen aan boord van dat schip of hij kwam laat in de avond dronken thuis. In zulke gevallen vluchtte mijn schoonmoeder in haar onderjurkje naar het huis van mijn ouders in de Lidewijdestraat.

Ze woonde toen zelf op de Beeklaan, dat is best een heel eind lopen.

Bij ons thuis was het totaal anders. Mijn vader dronk ook wel eens een borreltje maar dat was voor het eten of iets dergelijks.

Ik heb mijn vader maar een keer in mijn leven dronken gezien, toen kwam hij dronken thuis en is gelijk naar boven gegaan en is zijn bed ingedoken.

Mijn eigen man Jan dronk zelf ook altijd een cola-tikkie voor zijn eten.

Toen hij eenmaal ziek werd is hij daar ook mee gestopt, hij mocht niet meer drinken.

Dat was in de tijd dat ik verkering had met Jan, en Jan was de enige die nog thuis woonde. Er waren nog twee jongere zussen van Jan maar die waren allebei al de deur uit. Die wisten dat ook niet want mijn schoonmoeder was erg gesloten daarover en ze verbloemde dat altijd.

Het gebeurde dan ook regelmatig dat ik s'morgens opstond en dat mijn schoonmoeder bij ons thuis zat en dan wist ik al dat het weer hommeles was.

Zodoende heb ik nooit van mijn schoonvader gehouden, ik kon daar niet tegen. Hij had een kwade dronk. Ik kan me nog herinneren dat hij dan dronken aan de tafel zat, met zijn hoofd voorovergebogen. Als hij me dan zag keek hij me met van die bloeddoorlopen ogen aan en dan zei hij: 'wat kom je doen?'. Het klinkt gek, maar ik vond het gewoon eng.

Ik was nog geen dag getrouwd dat ik tegen Jan zei: 'als jij zo wordt als je vader, dan is daar het gat van de deur'. Maar Jan was heel anders dan zijn vader, Jan was sportman en hij dronk niet. Hij had ook veel te veel van zijn vader gezien. Als er een feestje was van de familie of een bruiloft, dan zei Jan tegen me: 'ga jij maar lekker, ik pak wel een filmpje en ik ga lekker vroeg naar bed, want ik moet morgen voetballen'.

Zo leefden we toen, het voetballen kwam op de eerste plaats, dat was Jan van Geen.

Mijn huwelijk met Jan van Geen.

Als ze aan mij zouden vragen of ik mijn huwelijk met Jan nog eens over zou willen doen zou ik onmiddellijk JA zeggen. Ik zou echter wel willen dat Jan langer zou leven.

Met Jan klikte het gelijk. Hij was 6 jaar ouder dan ik en had een heel andere kijk op het leven dan ik had.

Jan was degene die wilde trouwen, hij wilde het huis uit en ik was eigenlijk nog niet zo ver, ik hoefde zonodig nog niet te trouwen.

Maar toen ik eenmaal getrouwd was, vond ik het best wel lekker. Jan had altijd gezegd: "Als we eenmaal getrouwd zijn, dan ga je niet meer werken, ik zorg voor het inkomen en jij blijft lekker thuis. Je gaat af en toe een bakkie koffie drinken bij jouw of mijn moeder, maar werken dat doe je niet meer".

Zo was dat vroeger, tegenwoordig is dat heel anders.

Als een jongen en een meisje samen gaan wonen, blijven ze meestal samen werken om een huisje te kunnen kopen of iets dergelijks. Bij ons was dat vroeger anders, je had een tafel en een paar stoelen en je was klaar! Jan had gelukkig wat gespaard toen we trouwden dus alle extra dingen zoals een radio, keukenspullen en alles wat we nodig dachten te hebben kon hij gewoon betalen. Mijn man was gek op opera, altijd als er een opera was gingen we erheen.

Je zou denken dat vrouwen vroeger thuis niks te vertellen hadden maar bij ons was dat niet zo hoor! Als ik het ergens niet mee eens was dan liet ik me wel horen hoor!

Toen wij uit Frankrijk vertrokken kregen wij een aanbieding om in Monaco een schildersbedrijf te gaan beginnen. De ouders van Rogier hadden toentertijd een taxibedrijf in St. Jean Capverna en die hadden dat geregeld. Toen ik dat hoorde zei ik tegen mijn man: " Jan, ik vind het allemaal leuk en aardig, maar ik wil naar Holland, ik wil naar mijn familie, ik ben een familiemens".

Daar deed Jan niet moeilijk over, ik kreeg gewoon mijn zin.

In 1955 kregen we betaald voetbal in Nederland.

Hij kreeg een schrijven van PSV uit Eindhoven, daar kon hij komen voetballen voor hetzelfde bedrag wat hij in Frankrijk verdiende. Mijn man voelde daar eigenlijk niet zoveel voor want hij had het erg naar zijn zin bij Nantes, maar hij heeft wel in dubio gestaan . Het feit dat ik mijn familie erg miste en eigenlijk liever naar Holland zou gaan maakte het voor hem een erg moeilijke keuze. Toen zei ik tegen Jan dat we daar niet veel mee opschoten, of we nu in Frankrijk waren of in Eindhoven, de familie gaf de doorslag.

Ook daar heeft Jan niet moeilijk over gedaan zodat we uiteindelijk weer in den Haag terechtkwamen, want een kennis van ons heeft ervoor gezorgd dat Jan kon gaan voetballen bij Scheveningen Holland sport.

Die man heeft vreselijk veel van mij gehouden, dat kun je aan zulke dingen merken, daar stond ik toen niet zo bij stil.

Ook toen ik mijn jongste dochter kreeg, toen heb ik hem zelfs de schuld gegeven van die zwangerschap! Als ik daar nu over nadenk, realiseer ik me een beetje beschaamd dat ik die man nogal wat aangedaan heb!

Er is daarna op een gegeven moment dus iemand van Holland Sport bij de club Nantes langsgekomen om te vragen wat ze voor Jan moesten hebben. Ze hadden daar immers 5 jaar van Jan mogen genieten, nu mochten de Hollanders toch ook nog wel een paar jaar van hun eigen voetbalster genieten toch? Voor dit argument waren ze gevoelig en zo is Jan bij Holland Sport terechtgekomen. Het eerste jaar was dat geen succes kunnen we wel stellen. Hij was ronduit slecht. Dat is niet zo vreemd als je bedenkt dat ze in Frankrijk heel anders voetbal spelen. Ze konden daar eigenlijk met hun ogen dicht de bal afgeven en dat kon hier niet.

Dat was in het begin heel moeilijk, dan zat ik wel eens op de tribune en dan hoorde ik de mensen zeggen: Nou, die van Geen had beter in Frankrijk kunnen blijven.

Ze motten hem achter een logger binden en dan verzuipe!, dat riepen die Scheveningers dan.. Tot er een penalty genomen moest worden, want dat moest Jan altijd doen.

Ik zat dan altijd met mijn ogen dicht als Jan een penalty moest nemen, ik hoorde wel aan de reactie van het publiek of het raak was of niet. Ik moet je eerlijk zeggen dat Jan in zijn hele voetbalcarrière maar een paar keer heeft gemist.

Later hebben ze bij Holland sport overigens wel van Jan kunnen genieten hoor! En Jan zelf? Die had het later ook erg naar zijn zin hoor, hij had er geen spijt van dat hij bij Nantes weg is gegaan.

De ziekte van Jan

In 1977 is mijn man ziek geworden.

Het begon ermee dat mijn man aan een oog slecht begon te zien, hij ging dubbel zien. Toen we er uiteindelijk toch eens een keer mee naar de oogarts zijn gegaan, stelde die arts vast dat het ging om een tijdelijke verlamming van de oogspieren, het zou zo weer over gaan.

Maar Jan werd al langer hoe zieker.

Uiteindelijk is hij in het Rode Kruisziekenhuis opgenomen, en hij is helemaal door de molen gehaald, ze konden maar niet vinden wat er nou precies aan de hand Hij zei wel eens tegen me " ik wordt hoe langer hoe zieker, ik zie mijn doodskist hier."

Op een ochtend stond hij bij de wasbak en moest hij een beetje overgeven, dat hebben ze toen onderzocht en daardoor zijn ze er achter gekomen dat hij een kwaadaardig gezwel had achter zijn neus en keelholte had.

Onze huisarts was op dat moment ook in het ziekenhuis aanwezig, ze hebben hem erbij geroepen en die heeft me zonder omwegen verteld hoe het met Jan was. Jan was er slecht aan toe, hij was erg ziek en er was geen mogelijkheid om hem te opereren, dat was te gevaarlijk.

Het enige wat nog kon was een bestraling. Ze hebben een speciaal masker moeten maken om zijn ogen en andere vitale delen te beschermen waarna ze zijn begonnen met bestralingen.

De artsen hebben uitgelegd dat ze vreselijk moesten uitkijken met die bestralingen, want zelfs zijn stem kon hij erdoor kwijtraken.

Iedere ochtend moest hij dan naar het Westeinde ziekenhuis voor een bestraling. Elke keer was dat een bestraling van 1 minuut.

In totaal heeft hij 56 bestralingen gehad. Ook aan de buitenkant kon je zien dat er bestraald werd, de strepen op de huid waren vaak duidelijk te zien.

Door de bestraling was ook zijn haar weggebrand en zijn wenkbrauwen.

Hij wilde zelf graag s'morgens geholpen worden, omdat hij zelf niet meer kon autorijden, bracht mijn zwager hem dan heen en weer.

Als hij dan thuiskwam kleepte hij zich uit en ging weer naar bed. Hij wilde ook niet gezien worden, hij zonderde zich af, ook omdat hij er slecht uit begon te zien. Hij had geen been meer om op te staan, hij woog nog maar 48 kilo van de 70. Nadat hij toch weer opknapte heeft Jan nog 3 jaar geleefd en hebben we naar omstandigheden een leuke tijd gehad.

Er kwam weer een hoopvolle periode waarin plannen gemaakt werden om met het gezin door te brengen en samen op vakantie te gaan en dergelijke.

Het was wel hoognodig dat hij weer sterker werd natuurlijk, maar uiteindelijk heeft hij al die dingen nog kunnen doen.

Voor mijn kinderen was het ook heel zwaar, mijn dochter ze was 12 toen haar vader overleed. Ze was 9 jaar toen hij ziek werd en dat is een nare ervaring bij zo'n kind.

Vakanties en reizen zijn het liefste wat hij deed en hij wilde later ook lekker veel gaan reizen als we uit de kinderen waren. Het is er helaas niet meer van gekomen.

Ik was zelf niet zo'n vakantiemens hoor, maar als we na die Franse tijd op vakantie waren gingen we erg vaak naar Frankrijk.

We kwamen een keer van vakantie uit Zuid Frankrijk terug.

We waren daar met kennissen geweest in Saint Maxime, daar woonde ook een voetbalvriend van mijn man.

Op die terugreis heeft Jan ook een flink stuk gereden, hij was weer aardig aangesterkt en wilde weer eens autorijden.

Achteraf bleek hij behoorlijk last van zijn rug te hebben gekregen, waardoor wij hem adviseerden om eens langs een masseur te gaan.

Die masseur had echter snel in de gaten dat er iets anders aan de hand was dan alleen een paar overbelaste spieren en hij adviseerde Jan om er toch maar eens mee naar de dokter te gaan.

Om een lang verhaal kort te maken, het kwam erop neer dat het door zijn hele lichaam zat. Via zijn lymfeklieren had het kwaad zich verspreid en dat kwam hard aan, temeer omdat hij zogenaamd sinds 1977 'schoon' was.

Hij heeft daarna nog 10 dagen in het ziekenhuis gelegen, zwaar onder de pijnstillende middelen, morfine.

Het was ondoenlijk om hem thuis te hebben, ik kon hem die verzorging niet bieden. Ik heb het later mezelf nog enige tijd kwalijk genomen dat ik hem niet die tien dagen thuis kon verplegen, maar dat ging gewoon niet.

Hij is overleden op 18 september 1980. Hij is 57 jaar geworden.

In 1977 is hij zieker geweest dan die tien dagen in 1980, dat moet gezegd worden.

Hij was inmiddels allang afgekeurd voor zijn werk als huisschilder.

Van dat vele kwasten had hij 'de kar' in zijn pols gekregen en Vroeger noemden ze dat 'de kar in de pols', tegenwoordig heet dat artrose, slijtage van de gewrichten. In het ziekenhuis hebben ze hem daar later aan geopereerd. Hij bleef vreselijk veel pijn in zijn pols houden na de operatie. Hij wist toen al dat er iets niet goed zat, blijkbaar was er iets fout gegaan.

In beginsel waren de doktoren wel wat eigenwijs, ze beweerden dat het allemaal wel goed zou komen. Toen er echter toch een tweede operatie nodig bleek te zijn, hebben ze al die spieren met platen stijfgezet, dat betekende dat hij zijn

pols niet meer kon bewegen. Toen werd er ijskoud gezegd dat hij voortaan toch links kon gaan schilderen, dat maakt voor de verf niets uit.

Het overlijden van mijn man

Op de begrafenis van Jan waren wel zeker 200 of 300 mensen aanwezig. Allemaal mensen van het voetballen, ik kende de meesten niet eens.

Er waren teveel mensen daar zodat de begrafenisondernemer maar geen koffietafel heeft georganiseerd, dat kon echt niet.

Ik wilde ook niet dat er gesproken werd op de begrafenis. Jan was gek op operamuziek en daarom zijn er drie muziekstukken uit een opera gedraaid en mijn zoon heeft nog een dankwoord uitgesproken bij de teraardebestelling. Dat was het.

Natuurlijk hebben we thuis wel een koffietafel gehad voor de familie en vrienden, maar op de begrafenis zelf kon dat echt niet.

**Jan van Geen
overleden**

Den Haag — In Den Haag is gisteren Jan van Geen (57) overleden. Kort na de oorlog maakte Jan van Geen furore als middenvoor van Scheveningen. Hij was ook een van de eerste Nederlandse voetballavonturiers in Frankrijk. Van Geen speelde als prof in Frankrijk bij FC Nantes en was ook midvoor in het Nederlands profetal, dat in 1953 in Parijs Frankrijk met 2-1 versloeg in de legendarische 'watersnoodwedstrijd'. Terug in Nederland speelde Van Geen nog jaren voor Holland Sport. Na het betaalde voetbal maakte hij zich veertien jaar verdienstelijk als speler-trainer en later alleen als trainer bij de Haagse amateurclub ADS.

Ik ben echt niet zo iemand die regelmatig op begraafplaatsen te vinden is hoor, ik weet wel waar ik liever naar toe ga!

Ik weet bijvoorbeeld niet eens waar mijn eigen vader en moeder begraven liggen, ik ben het vergeten. Dit is ook iets wat mijn eigen ouders me altijd hebben verteld, om van een begraafplaats geen bedevaartsoord te maken.

Ik vind een bloemetje wel gepast op een begrafenis, een kale kist is ook niks.

Maar het wordt vaak overdreven. Ook op de begrafenis van Jan. Ik had speciaal een auto nodig voor alle bloemstukken en kransen voor Jan. Ik vind het een beetje raar, als je dood bent dan wordt je overladen met bloemen maar je hebt er niks meer aan, je kunt ze niet meer zien of ruiken. Het is allemaal voor de nabestaanden, Bloemen kun je beter aan iemand geven als hij nog in levende lijve is, dat is mijn mening.

Mijn jongste dochter was 12 jaar toen mijn man stierf, dus ik had nog wat omhanden, mijn zoon was 21, die was ook nog thuis. Mijn zoon is thuis blijven wonen tot hij 31 was, hij vond het maar wat gezellig thuis. Ik bedoel maar, ik had nog wat omhanden, ik kwam er niet ineens alleen voor te staan. Als je met een scheiding alleen komt te staan lijkt me veel erger want dan sta je echt alleen. Pas toen mijn dochter de deur uitwas en later mijn zoon, toen realiseerde ik me dat ik echt alleen was, ik had toch immers al die tijd nog moeten zorgen, en toen het eindelijk zover kwam dat ik echt alleen was vond ik het eigenlijk toch best wel lekker. Ik wil maar zeggen, dat is meer op de natuurlijke manier gegaan. Ik moet er eerlijk gezegd niet aan denken om voorgoed de hele dag weer iemand om me heen te hebben, ook al is het zo gezellig en vriendschappelijk als je maar kunt bedenken.

Toen mijn man overleden was hebben mijn kinderen me nog gevraagd: " mam, je neemt toch geen andere man hé?", ik zeg "kind, wat denk je well" .

Ik wil maar zeggen, Toen ze allemaal de deur uit waren dacht ik: nu komt mijn tijd. Is dat egoïstisch of niet?. Want nu kwam mijn tijd om een beetje rustig mijn eigen dingetjes te doen en te genieten. Maar ja, toen kwamen de kinderen en de kleinkinderen weer. Ik heb zelf 3 jaar voor een kleindochter gezorgd, toen mijn dochter nog werkte en dat s'morgens vroeg die kleine al hier gebracht werd, ik bedoel maar.....

Kijk ik heb geen reden tot klagen, ik ben 31 jaar getrouwd geweest. Toen mijn man overleed was ik 51 jaar, dus ik was nog hardstikke jong. Mijn man was 57 toen hij stierf.

Dan denk ik toch: ik heb 31 heerlijke jaren met hem gehad, ik heb een heel fijn huwelijk gehad, ik heb er veel meer rust bij dan wanneer je een scheiding mee moet maken dat lijkt me zo verschrikkelijk voor de kinderen.

Vrijwilligerswerk

Op een gegeven moment was voor mij de tijd aangebroken dat ik zei : stop, nu doe ik niks meer, ik heb er geen zin meer in. Alleen nog maar leuke dingen. Hier beneden hebben we vaak wat te doen, s'maandagsmiddags hebben we club, dinsdagmorgens hebben we koffiedrinken, op de woensdagmiddag hebben we club en een kleine maaltijd, donderdagmiddags hebben we gym en mijn maaltijd en dat vind ik heerlijk.

En voor de rest doe ik niks meer, ook geen vrijwilligerswerk meer.

Dat heb ik wel gedaan hoor, ik heb vrijwilligerswerk gedaan in de Oranjekerk, daar hebben we iedere maand gekookt voor 50 mensen. Op den duur ging dat niet meer, we zijn er in 2004 mee gestopt. De mensen hier in de flat hebben het er nog steeds over, ohh wat was dat toch een fijne tijd. Heerlijk toch!, het was ook gezellig, allemaal oude mensen. Helaas konden we het niet meer opbrengen. Het werd ook drukker in de keuken, er kwamen ook Marokkanen, Surinamers en van alles en nog wat bij, en dan heb je de keuken niet meer voor jezelf alleen. Nee, dat gaat niet, dat gaat echt niet. Toen heeft uiteindelijk Janet Baars en haar vader besloten om ermee te stoppen. Zij waren degenen die daarover gingen. Kerstmis 2004 hebben we voor het laatst gekookt. Ik had het een jaar of 8 met een hoop plezier gedaan. Iedere maand gingen we daar naartoe, we begonnen s'middags om twee uur en eer dat je alles weer opgeruimd had en schoongemaakt, was het alweer een uur of 9 dat je thuis kwam. Maar je wordt alweer een jaartje ouder en dan ga je toch je ruggetje voelen hé. In 2007 heb ik een dubbele hernia gehad, ik ben daaraan geopereerd en dat is zeker geen kleinigheidje. Ik heb er regelmatig last van, bijvoorbeeld met het afwassen of met stofzuigen, dan krijg ik zo'n vreselijke pijn in mijn rug dat ik echt even op de bank moet gaan liggen, gewoon rustig houden dat is het gewoon. Kijk, ik ben nu eenmaal op een leeftijd dat je bij je jezelf bekijkt wat je nog wel kan en wat je niet meer kan, dat is ook helemaal niet erg ofzo, het is gewoon de realiteit. Ik kan nog goed voor mezelf zorgen, ik was nog, ik strijk nog, ik doe mijn huis nog, nou, wat is er dan te klagen? Daar teken je toch voor?

Het is wel zo dat als je ouder wordt dat je dan niet meer zo goed tegen de drukte kan, dat is ook erg omdat je verder de hele dag alleen bent. Het gebeurt hier beneden ook wel eens, dat het heel druk is en dan zeggen we tegen elkaar, nou dat hoeft voor mij eigenlijk niet meer.

Wij zijn allemaal nogal erg op ons eigen en dat weten we van elkaar. Het is wel zo, dat als we elkaar nodig hebben, dan zijn we er! En dat is het mooiste. S'avonds ga ik sowieso de deur niet meer uit, er kan s'avonds gebeld worden, ik doe voor niemand open. De kinderen hebben de sleutel zodat ze er altijd inkunnen. Het is nu eenmaal een heel andere tijd dan vroeger. Ik heb jaren in spoorwijk gewoond en daar hing gewoon een touwtje aan de deur.

Mijn kinderen

Ik kom net terug van een vakantie in Spanje. Mijn oudste dochter Lea woont daar.

Ze zijn daar gaan wonen vanwege de gezondheid van haar man.

Ze gingen al drie keer per jaar op vakantie naar Spanje, maar op een gegeven moment hebben ze toch maar besloten om daar pertinent te gaan wonen. Hij was toch al afgekeurd dus er stond niets in de weg. Hij kan voelen wanneer het

slecht weer wordt. De heilzame temperatuur en het zoute water in Spanje zijn goed voor zijn gezondheidsklachten.

Zelf heb ik ook altijd meer lucht als ik daar ben. Ik ga altijd in het voorjaar of het najaar, mijn dochter komt ook altijd over in Februari, als ik jarig ben, dus we zien elkaar regelmatig. Das wel fijn.

Ik heb nog een zoon en nog een dochter, in totaal heb ik 3 kinderen dus.

Daarnaast heb ik ondertussen 5 kleinkinderen. Dat gaat allemaal goed.

Er zit 16 jaar verschil tussen mijn jongste en mijn oudste kind.

Ik was 30 jaar toen ik mijn zoon kreeg. Drie jaar later stopte de menstruatie en had ik het gevoel dat ik weer in verwachting was. Ik had al een meid en een zoon dus voor mij hoefde dat eerlijk gezegd niet.

Toen ik bij de specialist kwam stelde hij vast dat ik niet zwanger was maar dat ik met de overgang bezig was. Dat was een vroegertje om het zo maar te zeggen.

Toen ik 38 jaar was werd ik op een gegeven moment ziek, ik wist niet wat ik had, ik voelde me gewoon niet lekker. Ik ben ermee naar de dokter gegaan en ik noemde het maagklachten. De dokter stelde voor om er foto's van te laten maken op de Bierkade, daar had je zo'n soort centrum waar ze dat deden. Na een dag of tien was er nog geen duidelijkheid over mijn problemen, we wisten nog niet wat er aan de hand was.

Uiteindelijk heb ik de dokter voorgesteld om een kikkerproef te laten doen, waar hij mee instemde. De ochtend daarop moest ik mijn urine naar hem brengen voor onderzoek, en tot mijn grote verbazing hoorde ik s'avonds dat ik in blijde verwachting was! Ik moet eerlijk zeggen dat ik het op dat moment echt niet leuk vond. Ik had er helemaal niet op gerekend, mijn zoon was 9 jaar en mijn dochter had al verking. Zij had al een baan.

Ik was dus al helemaal uit de kleine kinderen en was niet voorbereid om me opnieuw met een baby te gaan bezighouden.

Deze zwangerschap was ook anders, ik was erg emotioneel en ik moest aldoor huilen. Mijn moeder zei op een gegeven moment tegen me: "kind, hou toch eens op met dat gehuil, dat kind wordt een zenuwpees van jewelste als je zo doorgaat". Dat heeft me geholpen mijn zelfbeklag te doorbreken en mijn zwangerschap te aanvaarden als 'blijde verwachting'.

Mijn dochter plaagt me er soms wel eens mee, door te zeggen dat ze eigenlijk niet gewenst was, maar ze weet wel beter.

Ik heb altijd vreselijk veel van haar gehouden, en dat doe ik nog, maar ik moest er wel weer helemaal in komen, in de kleine kinderen bedoel ik.

Mijn jongste dochter is ook een schaatsliefhebster, net als haar vader. Toen ze twaalf was, in het jaar dat haar vader overleed, heeft ze een paar kunstschaatsen van haar vader gehad en die heeft ze nu nog!

Het zijn witte kunstschaatsen met van die laarsjes erop gemonteerd.

Ze zitten tegenwoordig wel wat krap maar ze gaat toch graag en regelmatig nog met haar dochter schaatsen.

Mijn oudste dochter is 7 jaar ouder dan mijn zoon en mijn zoon is weer 9 jaar ouder dan mijn jongste dochter.

Het toeval wilde dus dat ik bij alle drie mijn kinderen een compleet nieuwe babyuitzet heb moeten aanschaffen, ik was niet altijd blij met alle kosten die daar ook aan verbonden waren.

We hadden wel een groot huis hoor, maar toch heeft ze nog een paar jaar met haar bedje bij ons op de slaapkamer gestaan. Ik moet zeggen dat het een voorbeeldige baby was, zeker het eerste jaar heb ik niet gemerkt dat ze er was. Mijn zoon had een eigen kamer, mijn oudste dochter had een eigen kamer dus dat was een beetje passen en meten.

Toen mijn oudste dochter trouwde en haar kamer vrijkwam, toen kreeg mijn jongste natuurlijk dat kamertje.

Mijn jongste dochter heeft mijn oudste altijd als een soort moeder beschouwd, Lea moest haar in bad doen, Lea moest dit, Lea moest dat, ze ging met Lea veel weg en ga zo maar door.

Toen Lea ging trouwen toen veranderde er veel voor haar, ze was ineens haar zusje kwijt en had ze weer voor 100 procent met mij te maken.

Daarna was het moeilijk voor haar, want mijn man en ik hadden ook niet meer de souplesse om makkelijk met haar uitbundig jeugdig enthousiasme om te gaan. Dat gaf wel eens probleempjes en het leidde wel eens tot conflicten.

Je kunt nu eenmaal niet meer zo goed met de jeugd omgaan omdat je zelf ouder bent geworden, dat is normaal en algemeen bekend.

Ik merk nu hetzelfde met de kleinkinderen.

Ik vind het geweldig dat ze er zijn, maar eerlijk gezegd wordt ik er af en toe erg moe van, ik kan dat niet meer zo hebben, al die levensenergie om je heen.

Het grote verschil tussen vroeger en nu is dat de mensen vroeger kinderen kregen en tegenwoordig nemen de mensen kinderen.

Er is een groot verschil tussen het nemen en krijgen, vooral als het om kinderen gaat. Mensen hadden vroeger niet het besef om een pil te nemen of andere voorbehoedsmiddelen. Pas in de jaren 60 zijn de mensen zich bewust geworden van de 'nieuwe' inzichten. De kreet: 'baas in eigen buik' hoorde je overal. Er veranderde erg veel in die tijd.

Mijn twee dochters kunnen niet buiten elkaar, het is twee handen op een buik.

Mijn dochter Lea komt in februari naar Nederland, natuurlijk komt ze voor haar eigen kleindochter, maar je begrijpt dat ze ook voor haar zusje komt natuurlijk! Die band is altijd gebleven ondanks het leeftijdsverschil van 16 jaar.

Ik heb mijn jongste dochter een heel andere opvoeding gegeven dan die andere twee, maar het was inmiddels een heel andere tijd geworden en mijn pogingen om haar bij te sturen met de oude opvoedingsnormen liepen anders dan ik gewend was en vanzelfsprekend was er weerstand.

Het is echt een kind van de zestiger jaren, een hele nieuwe generatie die het roer totaal hebben omgegooid in allerlei opzichten. Toen hadden we dat echter nog niet door, we keken nog een beetje raar naar de massale protesten, de kraakbeweging, de provo's en de dolle Mina's.

Mijn zoon is gescheiden, ik vind het heel erg voor die kinderen.

Hij was getrouwd met een Spaanse vrouw die nu ook hier in Nederland woont. Als het niet gaat in een huwelijk dan kan je er volgens mij beter mee stoppen, het helpt verder toch niet.

Op den duur krijg je toch zo'n verwijdering en ga je elkaar van alles en nog wat verwijten en dat is niet goed! Het klinkt misschien hard, maar ik geloof dat je ze beter weg kunt brengen dan een scheiding.

Mijn zoon is een beetje in problemen gekomen na zijn scheiding.

Maar ik vind het erg knap van hem, na enige tijd is er verandering, hij kan nu van de drank afblijven. Als hij hier komt dan ligt het bier in de koelkast maar hij raakt het niet aan! Dat wil niet zeggen dat hij uit de problemen is hoor, want hij moet helemaal opnieuw beginnen en dat gaat niet zonder slag of stoot.

Ik heb er wel vertrouwen in dat het op den duur allemaal in orde komt, zeker nu blijkt dat hij de drank kan laten staan.

Verandering is noodzaak, als er geen verandering is gebeurt er niks, maar verandering kost ook een hoop moeite en aanpassing.

De eerste en belangrijkste stap heeft hij al genomen.

Hij heeft geaccepteerd dat hij met een probleem zit en hij beseft dat hij het zonder hulp niet aankan. Hij heeft ook hulp gezocht en nu zit hij in de zogenaamde molen.

Ik hoop van ganser harte dat hij volhoudt en dat de kern van zijn probleem boven water komt zodat hij meer inzicht in zichzelf krijgt.

Ik heb vaak gezegd dat ik het gevoel heb dat ik hem teveel verwend heb, maar wat is nou verwennen. Als je s'morgens opstaat en een kopje thee voor ze maakt met een beschuitje, en ervoor zorgt dat zijn lunchpakketje klaar is, is dat verwennen? Ik heb mijn eigen moeder dat ook altijd zien doen, in mijn ogen is dat heel normaal. Ik zie het meer als verzorging in plaats van verwennen.

Gelukkig ben ik niet verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van mijn zoon, maar het blijft toch je zoon en ik hou van hem natuurlijk.

Ik heb er ook het volste vertrouwen in dat het op den duur allemaal in orde komt met hem.

Familie

Ik heb nog een schoonzus in Zoetermeer, ze is 89 jaar en we zien elkaar niet zo vaak, het is voor haar vanwege haar leeftijd ook niet eenvoudig om hierheen te komen, maar we bellen elkaar wel regelmatig.

Een andere schoonzus van me is ook 89, ze woont in Overijssel, met haar is het precies hetzelfde, we hebben regelmatig telefonisch contact met elkaar. Elke Zaterdagmorgen om half elf bel ik haar en dan zitten we een half uurtje te klessebessen. Dat is het enige wat we met elkaar hebben, dat we elkaar kunnen bellen, dat is toch heerlijk!

Ik heb wel een mobiele telefoon in de la liggen, maar ik kan er niet mee overweg.

Al mijn kleinkinderen hebben er ook een, en ze lopen er allemaal mee te bellen.

Mijn oudste kleinzoon komt wel eens zonder beltegoed te zitten zodat zijn vader de telefoon wel eens tijdelijk in beslag moet nemen om erger te voorkomen.

Ik vraag soms aan mijn kleinkinderen waarom ze die telefoon nodig hebben.

Voor elk liflafje pakken de mensen tegenwoordig de telefoon, of je nu in de bus bent of in de tram of de supermarkt, overal zie je de mensen bellen.

Het lijkt wel of iedereen een telefoon heeft en dat ze elkaar continu aan het bellen zijn.

Als je bedenkt dat er toen ik met mijn man Jan in Frankrijk ging wonen, toen had je geen telefoon.

Alles ging per brief en in noodgevallen een telegram! Toen Jan dat ongeval kreeg met zijn hoofd kreeg ik een telegram van mijn schoonouders, zij waren zich doodgeschrokken van het bericht op de lichtkrant die onderaan de koepel van het planetarium in de Grote Marktstraat zat en waarin te lezen was dat Jan van Geen ernstig gewond was.

Ik kon verder ook niks, je had alleen briefwisseling.

Familieperikelen

Mijn oom en tante hadden een dochter die normaal geboren is maar in de babytijd een keer uit haar bedje gevallen was, en toen zijn ook die hersentjes stil blijven staan. Je zag aan haar ogen dat ze 'anders' was, maar een mongooltje was het niet hoor!

Iedereen kende Annie Heemskerk, Annie heeft jarenlang in het Laakkwartier gewoond, iedereen kende haar en mijn tante was ook helemaal niet bang dat ze alleen over straat ging, niemand deed haar wat. Annie was nu eenmaal niet zoals ze eigenlijk moest zijn. Ze kwam weleens bij mij, toen Bianca nog klein was. Op een keer had ze eens een slabbetje voor Bianca geborduurd en aan mij gegeven. Tegenwoordig woont Annie ergens in Scheveningen in een tehuis, mijn oom en tante hadden dat voor haar geregeld voor wanneer ze er zelf niet meer zouden zijn. Annie leeft nu nog, is zelf ondertussen ook 80 jaar geworden. Ze spaarde van die poppetjes met klederdrachten uit andere landen. Ik bracht ook wel eens

wat uit Spanje voor haar mee, dat vond ze prachtig! Een poos geleden kwam ik haar tegen op de boulevard tegen toen ik daar toevallig met een paar mensen was.

"Heb jij dat slabbetje van Bianca nog?" vroeg ze me tot mijn verbazing!

Ik was stomverbaasd, na zo een lange tijd kon ze zich dat precies herinneren, terwijl ze toch zwaar geestelijk gehandicapt is.

Het feit dat ze mij na al die tijd nog herkende was al een superverassing.

Armoë in de moderne tijd

Tegenwoordig zie je vaak bij supermarkten mensen staan die de daklozenkrant verkopen. Ik voel me niet geroepen om deze mensen geld te geven want naar mijn idee kunnen ze zichzelf goed bedruipen.

Echte armoë is stille armoë. Als je zelf in de armoë zit ga je dat ook niet aan de grote klok hangen nietwaar? Dan voel je jezelf toch een beetje schuldig, je voelt je niet op je gemak. Ik weet dat er een hoop mensen met schulden zitten, maar hoe kan het ook anders. Ik bedoel maar, je hoeft de TV maar aan te zetten en je ziet niet anders dan reclame over goedkoop lenen, je kunt nu dingen kopen en volgend jaar pas betalen alsof het de normaalste zaak van de wereld is.

Ik ben blij dat mijn vader en mijn moeder ons geleerd hebben dat we eerst moesten sparen en dan pas kopen.

En als het niet nieuw kan, dan maar tweedehands, daar is niks mis mee.

Klagen is geen nood

Vroeger had je natuurlijk niet de middelen die je tegenwoordig allemaal hebt. Nu hebben we centrale verwarming en als je de kraan opendraait heb je warm water.

Ik hoor wel eens mensen klagen dat het erg koud is, nu het een paar graden vriest.

Dan denk ik wel eens: ach, we hebben geen reden tot klagen. De mensen in Bulgarije, Polen en Roemenië die hebben het echt koud, nu er geen gas uit de pijpleiding komt. Dat is toch verschrikkelijk! Wat zijn wij toch rijk, wat hebben we het hier goed! Maar we hebben het niet door, we waarderen het niet en we zijn hier altijd ontevreden.

Nu spreek ik maar even in het algemeen natuurlijk want gelukkig zijn er ook mensen die het wél door hebben, meestal zijn dat mensen die zelf het een en ander hebben meegemaakt. Het is altijd zo geweest dat mensen die wat hebben, die willen altijd meer. Dat is altijd zo geweest.

Vooraf rond deze feestdagen heb je dat weer gemerkt. Van alle kanten hoor je de mensen klagen dat ze te weinig geld hebben, maar je moet eens kijken voor hoeveel geld er de lucht ingaat met Nieuwjaar! Het kan niet op!

Ook zie je op de televisie al die kerstconcerten, familiefilms en vredesboodschappen, terwijl er aan de andere kant van de wereld de mensen afgeslacht worden. Het feit dat er over de hele wereld miljoenen vluchtelingen zijn die snakken naar vrede wordt maar even vergeten, het komt de kerstgedachte niet ten goede.

Er is gelukkig wel aandacht voor hoor, de hulpverleningsorganisaties doen hun uiterste best om geld op te halen voor deze groepen, maar het moest eigenlijk niet nodig zijn vind ik. Bovendien blijkt er vaak een heleboel aan de strijkstok te blijven hangen, van het opgehaalde geld wordt maar een klein gedeelte daadwerkelijk gebruikt voor de echte hulpverlening, dat is algemeen bekend. Gelukkig zijn de mensen in de loop van de tijd wel wat wijzer geworden. Er wordt veel meer aan het milieu gedacht en mensen zijn zich meer bewust van zaken zoals luchtverontreiniging en dergelijke.

Ik merk wel dat ik zelf achteruitga. Als ik mijn boodschappen heb gedaan en ik kom thuis, dan moet ik eerst even een kwartiertje moet gaan zitten voordat ik alles uitpak. Dan ben ik moe, en ik wil dat helemaal niet!

Ik wil er helemaal niet aan, maar ik moet het nemen zoals het is.

Ik heb armoe meegemaakt, de oorlog heb ik meegemaakt, ik heb ook tijden van weelde meegemaakt, wat is er te klagen? Ik heb het goed nu, er is geen reden om neerslachtig te zijn. Ik zeg altijd tegen de kinderen:

ik heb een heerlijk huisje,
ik heb het prima naar mijn zin,
s'avonds gaat de deur op slot
en ik laat er niemand in.

Het is ook heerlijk dat je als 65 plusser met je ooievaarspas overal naar toe kan, veel ouderen kunnen dat niet meer, die moeten altijd iemand bij zich hebben om te helpen met de rollator en dergelijke.

Veel mensen hebben hulp nodig als ze een eindje willen gaan wandelen en begeleiders zijn niet altijd voorhanden.

Ik kan gelukkig nog wel ongeremd gebruik maken de mogelijkheden die de ooievaarspas me biedt en ik geniet ervan.

Ik zou er ook niet meer aan kunnen wennen om iemand in huis te nemen, na 30 jaar op mezelf te hebben gewoond zou de overgang te groot zijn. Bovendien heb ik evenwicht gevonden in de tijd en energie die ik in mijn familie en sociale kontakten besteed en de tijd die ik aan mezelf besteed.

En als ik hier mag blijven tot mijn dood, ik vind het heerlijk.

En mocht het niet zo zijn, dan moet je het overgeven, je kan niet anders, dat heb je zelf niet in de hand.

Natuurlijk hebben de kinderen allemaal een sleutel zodat ze altijd binnen kunnen komen.

Ik geniet nog volop van het leven, van mijn kinderen en mijn kleinkinderen.

Het is ook een genot dat ik een dochter in Spanje heb wonen, waar ik lekker een paar keer per jaar op vakantie naar toe kan. Ik kan daar zo lang blijven als ik wil hoor, er is ruimte genoeg daar, er is een hele afdeling voor mezelf. Maar als ik een week of 3 van huis ben, dan verlang ik toch weer naar mijn eigen huisje, mijn eigen plekje.

In het voorjaar gaat er altijd een nicht van mij mee, verleden najaar is er een schoonzus van me meegereisd dus ik hoef me niet verloren te voelen daar.

Misschien gaat mijn schoonzus nog een keer mee, maar ze is 89 jaar, dus dat is op die leeftijd niet helemaal zeker, we zijn tenslotte allemaal mensen van één dag. Dit jaar in Februari wordt ik zelf 80 jaar.

Mijn dochter uit Spanje komt dan ook een poosje naar Holland. Dat is altijd wel leuk met de kinderen en de kleinkinderen, ik kijk er erg naar uit.

Mijn dagelijks leven

Tegenwoordig is het zelfs zo dat je soms geen trek in vlees hebt of iets dergelijks, alles is overvloedig verkrijgbaar. De supermarkten liggen vol met van alles, er is voedsel uit alle delen van de wereld verkrijgbaar.

Om een voorbeeld te noemen: vroeger had je bij de bakker de keus uit wit en bruinbrood. Als je nu bij de bakker komt, zijn er zoveel soorten brood dat je niet weet wat je moet kiezen. Met groenten is het precies hetzelfde.

Het hele jaar door is er nu vers fruit en verse groenten verkrijgbaar, terwijl het aanbod vroeger seizoensgebonden was.

Ik merk wel dat naarmate ik ouder wordt ik er minder interesse in heb om lekker te koken. Het boeit me niet meer zo. Ik heb er ook geen zin meer in om te gaan staan koken als mijn familie langskomt.

Ik heb nu natuurlijk best een geregeld leventje, ik ga twee keer per week hier beneden eten en doe het voor de rest met gemakkelijke maaltijden.

Het enige wat ik in de gaten houd is dat ik mijn nodige vitamines en dergelijke naar binnen krijg. In de ochtend eet ik mijn twee uitgeperste sinasappelen, dan heb ik dat in ieder geval gehad.

Ik gebruik ook wel wat medicijnen, maar ik moet er echt niet aan beginnen om op nuchtere maag de deur uit te gaan want dan wordt ik er beroerd van, duizelig en eng. Ik kan er echt niet tegen.

Zolang ik het nog zelf kan, blijf ik mijn eigen huishouding doen

Het is voor mij een heel stuk gemakkelijker geworden sinds ik hier ben komen wonen. Vroeger had ik vijf kamers en nu nog maar drie. Bovendien is alles nieuw, van alle gemakken voorzien en alles is gelijkvloers. Ik woon op de zesde verdieping van dit gebouw, aan de schaduwzijde.

Dat is allemaal makkelijk bij te houden en vaak zit ik om een uurtje of negen al met een mooi boek of mijn breiwerkje. Dan ben ik al klaar met mijn huishouding, ik kan daar moeilijk aan wennen. Als ze me nu mijn huishoudelijke werkjes zouden afnemen zou ik dat niet op prijs stellen.

Er zijn ook mensen die nooit meer van hun stoel afkomen, ik moet er niet aan denken! Er zijn een hoop mensen die zich, om wat voor reden dan ook, niet lekker voelen in Januari of als het slecht weer is of iets dergelijks.

Ik snap dat niet zo goed, ik vind dat je je stemming niet mag laten afhangen van het weer of het seizoen.

Ik bedoel, je kunt toch zelf ook wat doen tegen neerslachtigheid die van buitenaf komt? We zijn natuurlijk allemaal mensen en we zijn allemaal min of meer gevoelig voor de natuur. Dat wil nog niet zeggen dat we onze stemming moeten laten afhangen van de natuur, daar hebben we zelf een grote invloed op door onze manier van denken.

Ik heb het geluk gehad dat mijn moeder iemand was die niet zwaar op de hand was, ze was een goed voorbeeld voor ons. Ik heb gelukkig hetzelfde.

Mijn motto is: morgen zien we wel verder, en vooral ook niet teveel over je problemen praten en piekeren, het helpt toch niet!

Ik heb zelf ook wel eens van die dagen dat ik niet lekker in mijn vel zit.

Maar als er dan bijvoorbeeld een van mijn kinderen belt en aan me vraagt hoe het met me gaat, zeg ik stevast dat het uitstekend met me gaat!

Het maakt geen verschil, ze kunnen me toch niet helpen en ik wil niet dat ze zich zorgen gaan maken. Bovendien is het zo, wat ik niet wil vertellen, dat vertel ik niet! Dat blijft een gesloten boek.

Ik zeg vaak: 'alles wat je zegt, moet je kunnen verantwoorden', ik kan er niet tegen als mensen tegen me liegen.

Ik heb zelf een keer in mijn leven gelogen, dat was tegen mijn schoonzoon, en toen heb ik geleerd om dat nooit meer te doen.

Bespiegelingen

Ik zie dat er een groot verschil is met de opvoeding van de kinderen ten opzichte van vroeger. De kinderen zijn veel vroeger wijs en dat vraagt een heel andere aanpak. De opvoeding is daarom natuurlijk ook heel anders dan vroeger, de kinderen krijgen veel meer informatie en de gezinnen zijn kleiner.

Dat is van een kant gezien allemaal prachtig hoor, maar eerlijk gezegd vind ik dat er zoveel veranderd is dat ik blij ben dat ik geen kinderen meer hoef op te voeden. Ik zou het echt niet meer kunnen, zo zie je dat de natuur toch zijn eigen weg gaat en ervoor zorgt dat alles op de juiste tijd gebeurt.

Het nadeel van die vroege wijsheid is het gemis aan respect voor de oudere wat je soms merkt.

Ik kan er niet omheen, ik blijf het vreemd vinden dat ik door een dreumes van een jaar of 6 aangesproken wordt met je of jij, terwijl ikzelf altijd U heb gezegd tegen mijn ouders en grootouders.

Wij kunnen als oma's en opa's daarom niet altijd even goed met die jongeren omgaan, tegen die wijsheid en mondigheid zijn wij niet altijd opgewassen.

Computers en dingetjes

Als oudere vraag je jezelf toch wel eens af: 'ben ik nou achterlijk?' .

Wij kunnen niet meer meekomen, als je ziet wat ze allemaal met die computers doen en al die andere moderne dingen.

Een voorbeeld: gisteren was ik in de supermarkt en daar kreeg ik zo'n dingetje.

Ik wist niet wat dat voor een dingetje was, en toen ik het vroeg zeiden ze dat ik dat dingetje in de computer moest steken en dan kon ik er van alles mee doen wat ik niet begrijp. Ik dacht bij mezelf: "wat vragen ze toch allemaal van je tegenwoordig, dat is voor een normaal mens toch niet meer te begrijpen".

Ten eerste heb ik helemaal geen computer, ik wil er niet aan ook, ik heb er toch geen verstand van en ik heb hem niet nodig.

Maar het is zo'n rare tijd, het is vaak niet meer te bevatten voor ons.

Voor die jongelui is dat weer anders, de meesten hebben al een computer.

Allebei mijn kleinzonen hebben een computer want die hebben ze voor school nodig. Je hoort vaak: "O, dat zoek ik even op met de computer". Alle kennis van de hele wereld kunnen ze vinden op het internet.

Ik weet niet of het wel goed is voor de vaardigheid om zelfstandig te redeneren, we hebben gezien dat door de invoering van de rekenmachientjes de vaardigheid van het hoofdrekenen enorm is afgenomen bij de mensen.

Zelf heb ik vroeger in een brood en banketzaak gewerkt. In die tijd had je geen rekenmachines en dan liep ik al uit te rekenen terwijl ik de klant nog aan het helpen was, allemaal uit het hoofd natuurlijk. Dat was normaal, dat ging overal zo. Mensen konden beter uit het hoofd rekenen dan tegenwoordig.

Ik heb ook een video en cd-recorder maar ik gebruik ze nooit, ik weet amper hoe het werkt. Ik heb een heleboel films van vroeger, mijn schoonzoon heeft alle films uit Spanje op DVD gezet, en ik bekijk ze alleen als de kinderen of kleinkinderen hier zijn zodat we samen kunnen kijken.

Dan vind ik het ook wel weer leuk om te zien hoor, je ziet dat je dochter nog zo klein is en je ziet je man weer, dat is toch prettig. Maar als ik alleen ben kom ik er niet meer toe om te gaan zitten kijken naar die films.

Er liggen hier ook nog een boel andere spullen van de kinderen en ook de kleinkinderen opgeslagen. Mijn oudste dochter heeft hier nog haar bed, als ze uit Spanje naar Nederland komt heeft ze haar eigen plekje.

Er staat ook een grote doos met de spullen van de kleinkinderen, als ze hier zijn hebben ze hun eigen speelgoed. Die kleinste heeft nu weer wat nieuws, een kinderbingo. We hebben dat zaterdagavond samen gedaan en dat is hartstikke leuk! We hadden afgesproken dat de eerste die bingo had, die zou een chocolaatje krijgen. Nu wil het geval dat hij de eerste was die bingo had en daarna dolgelukkig een rondedansje maakte terwijl hij uitriep: 'Oma, chocolade, chocolade, ik krijg chocolade!'.
Ik heb hartelijk gelachen om deze vertoning, heerlijk!

Ik heb hartelijk gelachen om deze vertoning, heerlijk!

Er zijn meer van die spelletjes voor die kleintjes. Zo is er iets waarbij je op een knopje moet drukken en dan hoor je het geluid van bijvoorbeeld een giraf of een olifant of een mug.

Ik hou me dan heel soms een beetje van de domme en dan zeg ik 'wat is dat?'.
Dan zit hij al fanatiek met het vuistje op tafel te kloppen om het antwoord te geven, 'een mug, een mug', roept hij dan, onderwijl stevig doorkloppend op de tafel. 'Ouwe oma weet dat niet' zegt hij dan. Nou ja, zo kan ik óók winnen.

Als zijn echte oma opbelt uit Spanje belt interesseert het hem op dat moment niet zo, hij is nu immers toch bij zijn oma?

Als zijn echte oma opbelt uit Spanje belt interesseert het hem op dat moment niet zo, hij is nu immers toch bij zijn oma?

Dat terwijl ik in werkelijkheid zijn overgrootmoeder ben. Hij is drie jaar, en heeft nog niet het besef hoe dat allemaal in elkaar zit, hij weet wel het verschil tussen oma Spanje en de ouwe oma.

Respect

Het valt me op dat er tegenwoordig weinig ontzag meer is.

Als je nu zie dat er zoveel onnodige vernielingen te zien zijn, bushokjes in puin geslagen worden en dat er auto's in brand gestoken rond de jaarwisseling, dan realiseer ik me dat het vroeger niet zo was, toen was er meer ontzag voor ouderen en voor de politie.

Als er iemand rotzooi op straat gooit ga ik er niks van zeggen, ik kijk wel uit! Ik durf als oudere niks meer te zeggen, want dan zeggen ze: "waar bemoei jij je mee".

Je kunt veel beter je kinderen en kleinkinderen aanleren om hun rommel niet op straat te gooien. Het kost even tijd maar het werkt wel!

Het is me opgevallen dat er ook veel meer agressie in het voetballen is gekomen. Ze hoeven elkaar maar te raken of ze staan gelijk al in de bokshouding. De sportiviteit is soms ver te zoeken, in tegenstelling tot vroeger, toen Jan nog voetbalde.

Ook kun je tegenwoordig niets meer zeggen tegen de mensen, vooral ook de jonge mensen. Het respect is helemaal verdwenen. Mensen hebben een kort lontje tegenwoordig, ik weet niet hoe dat komt.

Handschoentjes

Laatst waren er schilders aan het werk hier aan de overkant. Ik zag dat ze tegenwoordig handschoentjes dragen om te schilderen. Nou, dat was wat voor mijn man geweest zeg!, Jan zou gezegd hebben: ' ga nou eventjes gauw weg met je handschoentjes zeg', ik ga niet met handschoenen werken en met zo'n kapje op je neus, ben je gek?'

Watersnood wedstrijd

Een verslag van de pers. (is te vinden op het internet) Watersnood in Nederland. Een bijzondere datum: 12 maart 1953. Op die datum speelde een gelegheidsselftal van Nederlandse profvoetballers in Parijs in het Parc des Princes een interlandwedstrijd tegen Frankrijk. Tot ieders verbazing wonnen de Nederlanders met 2-1. Opmerkelijk was dat alle spelers van het Nederlandse elftal in het buitenland speelden, want profvoetbal bestond nog niet in Nederland. Goede spelers hadden tegen betaling al voor de Tweede Wereldoorlog hun heil in het buitenland gezocht. Na de oorlog nam dit verschijnsel nog in omvang toe. Spelen in het buitenland betekent echter wel dat de Nederlanders in buitenlandse (betaalde) dienst niet meer in het nationale elftal mochten uitkomen. In Nederland werden de 'buitenlanders' als 'verraders' gezien. De gevolgen lieten zich raden. De beste spelers zaten in het buitenland en het Nederlands elftal stelde niet veel meer voor. Zelfs zo weinig dat de KNVB het niet verantwoord achtte om mee te doen aan de kwalificatiewedstrijden voor het wereldkampioenschap in 1950 en 1954. Zo verloor Nederland in de jaren 1950-1954 de meeste interlandwedstrijden, wat een commentator deed verzuchten dat Nederland de 'zieke

man van Europa' was geworden. Nederland was zo diep gezonken dat, volgens een cynicus uit die tijd, met Luxemburg werd gestreden om het predicaat de 'zwakste van Europa'.

Het Nederlandse elftal van professionals dat in 1953 van Frankrijk won. Bovenste rij van links naar rechts: Gerrit Vreeken (Nantes), Rinus Schaap (Racing Club de Paris), Cor van der Hart (Lille), Frans de Munck (1. FC Köln), Joop de Kubber (Bordeaux), Arie de Vroet (Rouen) gelegenheidstrainer Edmond Delfourt.

Onderste rij van links naar rechts: Bram Appel (Stade de Reims), Kees Rijvers (St. Etienne), Jan van Geen (Nantes), Theo Timmermans (Nimes), Bertus de Harder (Bordeaux). Reserves (niet op de foto): van Lent (Lens) en Fred Rohrig (Roubaix).

De Watersnoodwedstrijd Nederland - Frankrijk

Deze foto is genomen tijdens de wedstrijd voor de watersnoodramp. Hier loopt Jan samen met Bertus de Harder in de aanval, net nadat Jan het eerste doelpunt gemaakt heeft.

Jammer genoeg werd dit doelpunt afgekeurd maar de foto is er nog. was.

Scheveningen Holland Sport

Toen was een gulden nog een gulden.

Staande v.l.n.r. Ger Krist, Jan Everse Sr., Jan van Geen, Wim Mangelmans, Cees de Jong, Bertus de Harder en Mick Clavan.
Zittend v.l.n.r. Toon Bauman, Piet van Anraad, Joop Braster en Jan Ploeg

Kampioensfoto Scheveningen-Holland Sport seizoen 1957-1958 Staand v.l.n.r;
Dhr.Th.J.Fehling (voorzitter afd.betaald voetbal), B.Zwarts, W.Zuidgeest, G.Beekhuizen,
W.Landman, W.Onink, J.Mommers en A.de Wit Zittend v.l.n.r; C.Ijsselder, P.Dekker,
J.van Geen, W.Zwarts en H.Knollman

Holland Sport 1958-1959 Staande v.l.n.r. Wout Zuidgeest, Bram Swarts, Gerrit Beekhuizen, Piet van Anraad, Wim van Elderen en Arie de Wit Zittend v.l.n.r. Eddy Moreels, Piet Dekker, Jan van Geen, Wim Swarts en Jan Huntink

Jan van Geen scoort op tweede paasdag 1958 het vierde doelpunt in de kampioenswedstrijd tegen de Volewijckers voor een vol Houtrust

Kampioenstocht met bus door de Scheveningse straten

ADS

Ik heb hier nog een paar foto's en een verhaal over de tijd dat Jan bij A.D.S. als trainer heeft gewerkt en ook nog een paar jaar heeft gevoetbald.

In 1960 is Jan bij ADS trainer geworden, toen was hij 38 jaar oud.

Mijn man zei altijd: "Een voetballer wordt zo geboren, het is een gave. Je kunt een voetballer alleen wat bijleren, je kunt geen voetballers maken."

Het was wel zo, dat de trainer en de keeper de zondebok waren, het lag altijd aan de trainer of de keeper als er een wedstrijd was verloren.

De mensen stonden er niet bij stil dat ook het materiaal, en wat er verder in het veld loopt van belang zijn voor winnen van een wedstrijd.

Als je geen materiaal hebt, dat kan je niet werken, dat is overal zo

Het kwam in die tijd ook wel eens voor dat ze bij ADS even geen geld hadden om hem uit te betalen.

Dat was voor Jan nooit een probleem, "ach die centjes die komen wel" placht hij dan te zeggen. Hij was wat dat betreft een makkelijk mens, "ik leef vandaag, morgen zien we wel weer verder", dat was wat ik hem vaak hoorde zeggen. Ik denk er zelf ook zo over, dat maakt alles een stuk makkelijker. Als Jan zijn sigaretje had en als hij zijn autootje aan de praat kon houden vond hij het allemaal best, hij was gauw tevreden.

Wij hadden destijds graag mensen om ons heen. We waren nog jong en we hadden erg veel sociale contacten.

Toen we nog op de Marktweg woonden en mijn man trainer was bij ADS, kwam er vaak een speler op de zondagavonden langs om samen naar sport in beeld te kijken, we konden er de klok op gelijkzetten, als we net gegeten hadden stond hij alweer voor de deur.

Hij kwam dan meestal om kwart over 6 en voordat ze naar de TV gingen kijken ging deze speler dan samen met mijn zoon en met mijn schoonzoon nog even een balletje trappen.

Dat heeft menig ruitje gekost. Dat ging daar ook gemakkelijk, daar was op de zondagen ruimte genoeg op de Marktweg, omdat dan die grote vrachtwagens er niet waren.

Als dan om 7 uur het programma begon gingen ze samen kijken, dat was erg gezellig altijd.

Op 7 april 1971 wijdde 'Het Binnenhof' een groot artikel met foto's aan speler/ trainer Jan van Geen.

De inleiding en het slot lieten we - je moet je weten te beperken - weg.

Maar het deel dat gaat over de 11 jaar bij ADS reproduceren we in zijn geheel. Het spreekt, zoals zoveel knipsels dat doen, voor zich.

Na die laatste wedstrijd ging Jan van Geen ontspannen naar huis en zei tegen zijn vrouw: “Ik ben ermee gestopt, ik heb genoeg van voetballen. Trouwens, ik ben 38. Ik vind het mooi zo”. Veel vrije tijd kreeg Jan van Geen niet, want ADS – een eerste klasser uit de Haagse afdeling – kwam informeren of hij niet de functie van trainer ambieerde.

“Ik kom wel eens kijken”, antwoordde van Geen. Voorlopig wenste hij zich op te sluiten in de beschutte gezelligheid van het gezinsleven dat in tien jaren profvoetbal een beetje in het slop was geraakt. Maar dat duurde niet lang. Op een Zondag in September, elf jaar geleden, zei Jan van Geen: “Kom, we gaan een eindje wandelen in het Zuiderpark”.

Het werd geen speelweide of rosarium, maar het veld van ADS. Jan van Geen betaalde zijn kaartje en ging naar binnen. “Tussen dat jonge grut zou ik als oude man nog niet eens een gek figuur slaan, ik kan nog best mee”, mijmerde hij. ADS had er een nieuw lid bij: Jan van Geen, 38 jaar oud, beroep huisschilder, vroegere verenigingen Cromvliet, Scheveningen, de Franse profclub Nantes en SHS.

Elf Jaar ADS

Het werd liefde op het eerste gezicht, die leidde tot een elf jaar durende verbintenis, Jan van Geen werd speler van ADS 1 en nam en passant ook de training op zich. De resultaten waren niet gering. Twee seizoenen later stond ADS als geduchte tegenstander in de derde klas van de KNVB. Jan van Geen draaide daar nog een seizoen mee en achtte toen de tijd gekomen om een dikke streep onder zijn actieve voetbalcarrière te zetten. Als trainer bleef hij ADS nog acht jaar dienen. In een prettig gesprek deelde het bestuur van ADS hem onlangs mee dat men toch wel eens met een andere oefenmeester wilde gaan praten en Van Geen kon zich dat best voorstellen. “Ik vind het niet erg, dat er een ander komt. Een nieuw verffje mag er beslist wel op. Natuurlijk, na elf jaar valt het niet mee. Er ligt een deel van je leven. We hebben veel lief en leed met elkaar gedeeld, maar het is inderdaad tijd dat ik wegga”.

Het mag vrijwel uniek worden genoemd dat een trainer het elf jaar bij een en dezelfde vereniging uithoudt. “Ja, het is een hele periode. Het werd elf jaar geleden ADS en ik ben er blijven hangen. Het was erg gezellig en ik kon er fijn werken. Waarom zou ik dan, zoals anderen, na een of twee jaar veranderen? Ik ging er met plezier heen en dat was voor mij het belangrijkste. Om het geld heb ik het nooit gedaan. Dat beschouwde ik als sigarettencentje en ik kon mijn auto ervan aan de praat houden. Commercieel ben ik nooit ingesteld geweest, ook niet toen ik in Nantes speelde, want dan was het wel anders gelopen”.

In de elf jaren bij ADS groeide een enorme vriendschap tussen spelers en trainer, maar “ik bleef de trainer, naar wie geluisterd werd. Nu wil het bestuur verjongen en daar heeft het gelijk in. Maar je moet als oefenmeester wel het materiaal hebben. ADS heeft een goede toekomst. De A-junioren werden ongeslagen kampioen. Daarmee wil niet gezegd zijn, dat je die spelers meteen maar voor het eerste kunt inzetten. Wij waren in de derde klas niet kansloos, en daarom mocht ik geen risico's nemen. Enige malen heb ik noodgedwongen een beroep moeten doen op een paar jeugdspelers, jongens met een technische balvaardigheid maar zonder body. Ze laten zich zo makkelijk van de bal zetten, en dat gebeurt niet als je een weliswaar oudere maar geroutineerde kern hebt”.

Ook het tweede team bezocht in 1963 Rønde, Denemarken

Hier staat v.l.n.r. :

A. Bor, H. Driessen, R. Visser, G. Versteeg, P. van Kuyen, H. Verhoef, H. BlokPoel en J. van Geen.

Zittend :

R. Bouman, T. Dijkhuizen, J. de Bruin, A. de Wit en A. de Bie

en liggend op de voorgrond:

A.denDulk.

